

A vibrant, sunlit rural scene. In the foreground, a lush green field is filled with people, some wearing traditional Thai clothing, engaged in various activities. In the middle ground, a wooden house with a corrugated metal roof is visible, with several solar panels mounted on the roof. The background is filled with tall, leafy trees and a bright sky with many birds flying. The overall atmosphere is peaceful and idyllic, suggesting a sustainable and healthy rural lifestyle.

วิถี เมือง ยั่งยืน 7

วิทยาลัย
เมือง
ยังยืน
7

คำนำ

แนวคิด **“การพัฒนาที่ยั่งยืน”** ได้รับการยอมรับว่าเป็นการบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่การสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไปพร้อมกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยมีหลักการและแนวทางการขับเคลื่อนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนอย่างบูรณาการ โดยใช้กลไกการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในทุกระดับเพื่อขับเคลื่อนสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ประกอบกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมของประเทศและของโลกที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งมีใช้เพียงส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน แต่ยังคงส่งผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนาเมืองและระบบนิเวศในเมือง

กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ได้นำแนวคิดดังกล่าวมาปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมในระดับท้องถิ่นภายใต้การดำเนินงาน **“เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน”** เพื่อพัฒนาและยกระดับ ดันแบบเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนให้มีคุณภาพสิ่งแวดล้อมเทียบเท่ามาตรฐานสากล รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดนวัตกรรมการพัฒนาเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน เพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตลอดจนดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย ทั้งภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน และสถาบันการศึกษา ในการส่งเสริมบทบาท และศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการพัฒนาเมืองผ่านกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะการนำกรอบแนวคิดเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ไปเป็นรณรงค์ทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ใช้ในการกำหนดนโยบาย วางแผนและประเมินผลการพัฒนาเมือง พร้อมเชิดชูเกียรติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลชนะเลิศ **“เทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน และองค์กรบริหารส่วนตำบลน่าอยู่อย่างยั่งยืน”** ให้กลายเป็นต้นแบบแห่งการเรียนรู้สำหรับผู้สนใจ

หนังสือ **“วิถีเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ปีที่ 7”** ได้รวบรวมแนวคิดในการจัดการเมืองที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นเมืองแนวหน้า มีการบริหารจัดการเมืองที่เป็นเลิศนำเสนอผลสำเร็จที่เกิดขึ้นเชิงประจักษ์ รวมถึงกลยุทธ์ในการดำเนินงาน ตลอดจนปัจจัยสู่ความสำเร็จที่นำไปสู่การเป็น **“เมืองอยู่ดี คนมีสุข สิ่งแวดล้อมยั่งยืน เมืองแห่งการเรียนรู้และการบริหารจัดการที่ดี”** โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นสื่อกลางเพื่อถ่ายทอดแนวคิดและวิธีปฏิบัติที่ดี ในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาเมืองไปสู่ความน่าอยู่อย่างยั่งยืน ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นต่อไป

สารบัญ

เลขหน้า

วิสัยทัศน์และพันธกิจ	5
กระบวนการขับเคลื่อนงานเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน	6
กรอบแนวคิดการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน	8
รางวัลชนะเลิศเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน	
ยอดเยี่ยมระดับประเทศ	11
• เทศบาลนครระยอง อ.เมืองระยอง จ.ระยอง	12
• เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อ.เมืองกาฬสินธุ์ จ.กาฬสินธุ์	26
• เทศบาลตำบลคลองตำหรุ อ.เมืองชลบุรี จ.ชลบุรี	38
รางวัลชนะเลิศองค์การบริหารส่วนตำบลน่าอยู่อย่างยั่งยืน	
ยอดเยี่ยมระดับประเทศ	49
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่ อ.อุทุมพรพิสัย	50
จ.ศรีสะเกษ	

วิสัยทัศน์

ประเทศไทยเติบโตอย่างยั่งยืน
ด้วยเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ และมีภูมิคุ้มกัน
ต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
ด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชน

พันธกิจ

1. เสนอแนะนโยบาย แผน และขับเคลื่อนการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งการดำเนินการตามพันธกรณีระหว่างประเทศ
2. ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
3. พัฒนา ให้บริการองค์ความรู้ และข้อมูลสารสนเทศด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม
4. สื่อสาร สร้างจิตสำนึก เพิ่มศักยภาพของประชาชนให้พร้อมรับปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม
5. สร้างเครือข่ายความร่วมมือและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม
6. ศึกษา วิจัย พัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

เมืองพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

“เมืองที่มีความสามารถในการปรับพื้นที่ต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เกิดขึ้นให้สามารถกลับมาทำหน้าที่สู่ภาวะปกติภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว”

การลดความเสี่ยง ความสูญเสีย
และความเสียหาย ผลกระทบ
จากการเปลี่ยนแปลง

การสร้างความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกัน
ต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กระบวนการขับเคลื่อนงานเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

1 **พัฒนาศักยภาพ**

- สร้างความรู้ ความเข้าใจ
- ขับเคลื่อนกิจกรรมให้เป็นรูปธรรม
- สร้างการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

2 **พัฒนากลไกและเครื่องมือ**

- ระบบฐานข้อมูลเมืองและระบบการประเมินตนเอง
- บูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ยกย่องเชิดชูเกียรติและสื่อสารสาธารณะ

3 **ต่อยอดการพัฒนาและขยายผล**

- พัฒนาแหล่งเรียนรู้
- ขยายผลครอบคลุมทั่วประเทศ
- ขยายความร่วมมือสู่ระดับภูมิภาค อาเซียนและนานาชาติ

เทศบาล/อบต. → ภูมิภาค → ประเทศ → อาเซียนและนานาชาติ

เมืองต้นแบบพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กรอบแนวคิดการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

เมืองอยู่ดี

มีการบริหารจัดการผังเมืองและใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสม โครงสร้างพื้นฐานเพียงพอสำหรับคนทุกกลุ่มและรองรับกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เมืองมีความปลอดภัย พร้อมรับภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และมีการพัฒนาเศรษฐกิจเมืองจากทรัพยากรท้องถิ่น

คนมีสุข

คนมีสุขภาพดี มีการป้องกันผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อสุขภาพ การส่งเสริมการศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สำหรับคนทุกกลุ่มวัย การอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

สิ่งแวดล้อมยั่งยืน

มีการจัดการขยะมูลฝอย น้ำเสีย สิ่งปฏิกูลและคุณภาพอากาศที่เหมาะสมและได้มาตรฐาน เป็นไปตามกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง มีพื้นที่สีเขียวเพียงพอ มีการจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ และพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ และประชาชนมีวิถีชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การลดก๊าซเรือนกระจกในเมือง การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และมีวัฒนธรรมการพัฒนาเมืองด้านการพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

เมืองแห่งการเรียนรู้และการบริหารจัดการที่ดี

มีวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์และแผนงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ชัดเจน มีความโปร่งใสในการบริหารจัดการ และส่งเสริมความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการพัฒนาเมือง

เมืองอยู่ดี 7 ตัวชี้วัด

1. การกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นไปตามบริบทของเมือง
2. การพัฒนาเมืองและชุมชนให้เป็นไปตามผังเมือง
3. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้ครอบคลุม และเหมาะสมกับผู้ใช้งาน
4. การยกระดับคุณภาพชีวิตสำหรับผู้มีรายได้น้อยและผู้ด้อยโอกาส
5. การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน
6. การจัดการภัยพิบัติและสาธารณภัย
7. การป้องกันและดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

คนมีสุข 9 ตัวชี้วัด

1. การเสริมสร้างคุณภาพที่ดีของคนในเมือง
2. การคุ้มครองสุขภาพอนามัย
3. การส่งเสริมการศึกษาอย่างหลากหลายและเท่าเทียม
4. การจัดสวัสดิการที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน
5. การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และอบายมุข
6. การส่งเสริมความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว ความสามัคคีและเอื้ออาทร ระหว่างคนในชุมชน
7. การส่งเสริมกิจกรรมทางสังคมเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วม
8. การพิทักษ์สิทธิของเยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส
9. การอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรม ภาษาและภูมิปัญญาท้องถิ่น

สิ่งแวดล้อมยั่งยืน 7 ตัวชี้วัด

1. การดูแลรักษาและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติให้คงไว้ซึ่งระบบนิเวศที่ดี
2. การจัดการขยะมูลฝอยชุมชนอย่างครบวงจรและเหมาะสม
3. การจัดการน้ำเสียและมลพิษทางอากาศอย่างเหมาะสม
4. การอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่สีเขียวให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต
5. การปรับภูมิทัศน์เมืองให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสอดคล้องกับสภาพเมือง
6. การส่งเสริมการผลิต การบริการ การบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
7. การส่งเสริมการใช้พลังงานและน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

เมืองแห่งการเรียนรู้และการบริหารจัดการที่ดี 11 ตัวชี้วัด

1. การกำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ พร้อมแปลงไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม
2. การพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความรอบรู้และเชี่ยวชาญในงานที่รับผิดชอบ
3. การสร้างองค์กรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
4. การสนับสนุนให้เกิดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการทำงานที่เอื้อต่อคุณภาพชีวิตที่ดี
5. การส่งเสริมให้ผู้บริหารและบุคลากรมีคุณธรรม จริยธรรมในการบริหารและการทำงาน
6. การมีกระบวนการตอบสนองต่อการให้บริการ ขอรับบริการและจัดการข้อร้องเรียน ของประชาชนอย่างครบถ้วนและเป็นระบบ
7. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงาน
8. ความร่วมมือในการดำเนินงานกับหน่วยงานอื่น
9. การจัดเก็บรายได้ให้ได้ตามเป้าหมาย การลดรายจ่าย หรือความพยายามในการหารายได้อื่น
10. ความพยายามในการใช้งบประมาณให้เป็นไปตามที่คาดการณ์และมีเหตุผลอันควร ในการโอนงบประมาณ
11. นวัตกรรมการพัฒนาเมือง

วิถี เมือง ยังยืน

7

รางวัลชนะเลิศ
เทศบาลน่าอยู่

อย่างยั่งยืนยอดเยี่ยมระดับประเทศ

เทศบาลนครระยอง

อ.เมืองระยอง จ.ระยอง
รางวัลชนะเลิศเทศบาลนำอยู่
อย่างยั่งยืนยอดเยี่ยมระดับประเทศ

ขนาดพื้นที่ : 16.95 ตารางกิโลเมตร
จำนวนชุมชน : 29 ชุมชน
จำนวนประชากร : 64,000 คน
(ไม่รวมประชากรแฝง)
จำนวนครัวเรือน : 32,213 ครัวเรือน
ที่ตั้งที่ทำการฯ : 888 ถนนตากสินมหาราช
ตำบลท่าประดู่
อำเภอเมืองระยอง
จังหวัดระยอง 21000
โทรศัพท์ : 0 3862 0111

วิสัยทัศน์
“นครระยองนำอยู่
สู่สังคมแห่งความสุข
และปลอดภัย”

วิชิต ศรีชลา
นายกเทศมนตรีนครระยอง

บริหารงานภายใต้ 4 นโยบาย ดังต่อไปนี้

- นโยบายปรับปรุงบ้านเมือง เพิ่มความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน จัดการระบบสาธารณูปโภคให้สมบูรณ์และดูแลความสะอาดของบ้านเมืองให้น่าอยู่ เพิ่มแหล่งเรียนรู้ พื้นที่สีเขียวและนันทนาการ สำหรับคนทุกเพศ ทุกวัย
- นโยบายเสริมสร้างงานใหม่ ส่งเสริมเศรษฐกิจท้องถิ่นตลอดจนการท่องเที่ยว เพื่อสร้างงานเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน
- นโยบายเทศบาลโปร่งใส เปิดเผยข้อมูล แหล่งรายได้งบประมาณและสร้างธรรมาภิบาล สามารถตรวจสอบได้ พัฒนาระบบการให้บริการประชาชน มุ่งเน้นสะดวก รวดเร็ว ทั่วถึง เสมอภาคและเป็นธรรม
- นโยบายสร้างการมีส่วนร่วมในสังคม เปิดโอกาสประชาชนทุกรุ่นจากทุกภาคส่วน ในการก้าวขึ้นมาร่วมกันพัฒนาศักยภาพเมือง ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างเทศบาลกับส่วนราชการอื่นและภาคเอกชนเพื่อให้บริการที่รวดเร็ว และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

“เนื่องจากเทศบาลกระยองเป็นศูนย์กลางของการพักอาศัย การคมนาคมขนส่ง แหล่งการค้า การประมง และการท่องเที่ยวที่หลากหลาย อีกทั้งยังมีประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจมากมาย จึงดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาในทุก ๆ ปี ดังนั้นเราจึงต้องทั้งช่วยและสร้างอาชีพเพื่อให้ประชาชนมีรายได้หลาย ๆ ด้าน”

นายวิชัย ศรีชลา นายกเทศมนตรีนครระยอง

นับเป็นการสังเกตเห็นความสำคัญของการพัฒนาไปสู่ความเจริญ เทศบาลจึงได้ดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องซึ่งครอบคลุมทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสวัสดิการสังคม ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ด้านการศึกษา รวมถึงยังสร้างไว้ซึ่งวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่นอันดีงาม อีกทั้งยังใส่ใจเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน จึงได้ริเริ่มปรับปรุง และพัฒนาหลายโครงการอย่างจริงจัง ไม่ว่าจะเป็นการปรับปรุงถนนให้มีไฟส่องสว่างบริเวณถนนเลียบชายหาดแหลมเจริญ พร้อมดูแลรักษาความสะอาดชายหาด ทำให้พื้นที่ดังกล่าวกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้ให้กับชุมชน

การติดตั้งกล้อง CCTV เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนในชุมชน เน้นย้ำการจัดการภัยพิบัติและสาธารณภัยในพื้นที่ ต้องมีความพร้อมทั้งบุคลากร อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ อีกทั้งยานพาหนะ ต้องพร้อมออกปฏิบัติการตลอด 24 ชั่วโมง

เทศบาลมีภารกิจในการดูแลประชาชน ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงเช็งตะโกน โดยคำนึงถึงการเข้าถึงและเท่าเทียมในการบริการด้านสาธารณสุข ให้การรักษาและฟื้นฟูตามมาตรฐาน มีชมรมผู้สูงอายุที่ดูแลผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส ให้ได้รับการช่วยเหลืออย่างครอบคลุม รวมทั้งดำเนินการเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มสตรี และแกนนำสุขภาพในชุมชน

ส่วนการบริการจัดการเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนให้ความสำคัญกับการคัดแยกขยะต้นทางก่อนส่งขยะทั่วไปที่เหลือจากการคัดแยกไปกำจัดยังศูนย์กำจัดขยะรวมของอบจ.ระยอง 100% ส่วนการเพิ่มพื้นที่สีเขียวทำงานร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนอย่างเข้มแข็งจนปัจจุบันมีพื้นที่ป่าชายเลน 300 ไร่ กลายเป็นป่าที่สมบูรณ์และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดระยอง

โครงการกระยองรักแม่ น้ำระยอง

กิตติมาพร มหาสิ ผู้อำนวยการสำนักสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลนครระยอง กล่าวว่า

“แม่ น้ำระยองไหลผ่านพื้นที่เทศบาลนครระยองด้วยระยะทางประมาณ 15 กิโลเมตร จะผ่านแหล่งชุมชน อาคารบ้านเรือน ซึ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะมีเศษขยะหรือเศษวัสดุต่างๆ เล็ดลอดลงสู่แม่น้ำและพัดพาออกสู่ทะเล ทำให้ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและก่อให้เกิดมลพิษทางน้ำได้”

เทศบาลนครระยองร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ นำกุ่มดักขยะมาติดตั้งไว้ริมแม่น้ำตลอดแนวป่าชายเลน ช่วงแรกยังพบว่ามีขยะและเศษวัสดุต่างๆ ถูกทิ้งลงสู่แม่น้ำ ดังนั้นเพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกและมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์แม่ น้ำระยอง ป่าชายเลน และชายฝั่งทะเล ให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี สะอาด ไม่มีมลพิษและมีทัศนียภาพสวยงาม เทศบาลนครระยองได้ดำเนินการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) โครงการนครระยองรักแม่ น้ำระยอง ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง สมาคมประมงระยอง กลุ่มอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่ น้ำระยองและป่าชายเลนรวมถึงชุมชนริมน้ำในเขตเทศบาล โดยบูรณาการร่วมกันในการดูแลรักษาความสะอาดแม่ น้ำระยอง ซึ่งเริ่มดำเนินการโครงการมาตั้งแต่ พ.ศ. 2565 จนถึงปัจจุบัน

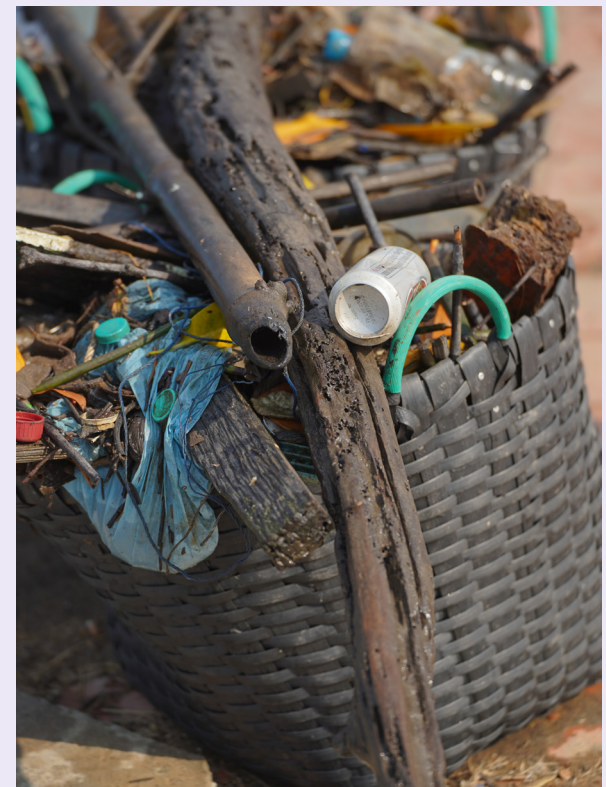

การจัดเก็บขยะทางน้ำ จะดำเนินการตั้งแต่ช่วงเดือนธันวาคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ประมาณ 3-4 ครั้งต่อเดือน เก็บได้ครั้งละประมาณ 300-500 กิโลกรัม ซึ่งในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา สามารถเก็บขยะทางน้ำได้ทั้งสิ้น 40,975 กิโลกรัม และในปีงบประมาณ 2568 ตั้งแต่ ตุลาคม 2567 ถึงปัจจุบัน เก็บได้ 3,994 กิโลกรัม ยกเว้นช่วงหน้าแล้งที่ระดับน้ำลดต่ำลงมาก จนไม่สามารถล่องเรือ ทำกิจกรรมได้ แต่เทศบาลนครระยองยังคงมีเจ้าหน้าที่ดูแลความสะอาดอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี รวมถึงลงพื้นที่ชุมชนริมน้ำในเขตเทศบาล เพื่อประชาสัมพันธ์รณรงค์ไม่ทิ้งขยะลงในแม่น้ำระยอง

กิจกรรมที่ดำเนินการส่งผลให้พื้นที่ป่าชายเลน ปากแม่น้ำระยอง จำนวน 300 ไร่ ได้รับการรับรองมาตรฐาน แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม (Green Health Attraction)

นอกจากนี้ แม่น้ำระยอง ยังมีความสำคัญต่อชาวนครระยอง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว ประเพณีและวัฒนธรรมตามวิถีชีวิตของชาวนครระยอง เช่น ประเพณีแข่งเรือยาวชิงถ้วยพระราชทาน สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี บริเวณปากแม่น้ำระยอง ประเพณีแข่งเรือพายชิงถ้วยพระราชทาน สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา บริเวณคลองชลประทานคลองสาขาแม่น้ำระยอง ทำน้ำวัดตรีรัตนาราม หรืองานภูมิบุรีศรีระยองบริเวณถนนยมจินดา ย่านชุมชนเมืองเก่า ตัดแม่น้ำระยอง และชุมชนสะพานราษฏร์ เป็นชุมชนเมืองดั้งเดิมที่มีวิถีชีวิตอยู่คู่กับแม่น้ำระยองมาตั้งแต่สมัยก่อน

กิตติมาพร มหาสี ผู้อำนวยการสำนักสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลนครระยอง กล่าวปิดท้ายว่า **“การอนุรักษ์ แม่น้ำระยอง มีความสำคัญและเป็นหน้าที่รับผิดชอบของทุกคน ที่จะทำให้แม่น้ำระยอง มีสภาพแวดล้อมที่ดีและมีทัศนียภาพที่สวยงาม ส่งผลให้เทศบาลนครระยองเป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนสืบไป”**

โครงการตาข่ายดักขยะปลายท่อระบายน้ำ

ชญชม ปลื้มวุฒิวัดณ์ หัวหน้าฝ่ายช่างสุขาภิบาล กองช่าง เทศบาลนครระยอง กล่าวว่า “เพราะประเทศไทยติดอันดับ 6 ของโลก ที่ปล่อยขยะพลาสติกลงสู่ทะเล อีกทั้งขยะพลาสติกยังใช้เวลาย่อยสลายยาวนานประมาณ 500 ปี เริ่มจากเป็นขยะพลาสติกจากนั้นแปรสภาพเป็นไมโครพลาสติก พอสัตว์ทะเลอาทิ กุ้ง ปลา ปลาหมึก กัดกินเป็นอาหาร แล้วคนบริโภคเข้าไป จะได้รับไมโครพลาสติกสู่ร่างกาย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพในระยะยาว”

ดังนั้นโครงการตาข่ายดักขยะปลายท่อระบายน้ำจึงเกิดขึ้น ซึ่งได้รับการสนับสนุนจาก บริษัทพีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) ในการดำเนินงาน มีเป้าหมายเพื่อลดปริมาณขยะพลาสติกด้วยวิธีง่าย ๆ ใช้งบประมาณน้อย แต่ได้ประสิทธิภาพสูง โดยวัสดุที่ใช้ ประกอบด้วย เหล็กรัดปากท่อที่สวมตาข่ายจากอวนชาวประมงรูปทรงกระบอก ทั้งสองข้าง ปัจจุบันติดตั้งภายในเทศบาลนครระยองไปแล้ว 70 จุด ทั้งในและนอกเขตเทศบาล ที่เป็นเครือข่าย และขยายผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

โครงการส่งเสริมพัฒนาการรากลักแก้วแห่งชีวิต

รณพงศ์ สุขะ ผู้อำนวยการสถานศึกษา กล่าวว่า “มนุษย์เราเปรียบเหมือนต้นไม้ เมื่อเติบโตใหญ่ก็จะแผ่กิ่งก้านสาขาให้ได้ชื่นชม แต่กว่าจะกลายเป็นต้นไม้ที่ให้ร่มเงานั้น ก็ต้องอาศัยรากลักแก้วและรากฝอยปรากฏารด่านแรกที่คอยดูดซับสารอาหารเข้าสู่ลำต้น ดังนั้นรากจึงมีความสำคัญ ซึ่งไม่ต่างกับคน เมื่อยังเด็ก ถ้าได้สร้างรากฐานชีวิตไว้ดี บริโภคสารอาหารเหมาะสม ก็จะเกิดความสมดุลของร่างกายและจิตใจ โดยเฉพาะช่วงวัยเด็ก ระบบสมองและประสาทพัฒนาได้เร็วมาก จึงเปรียบเหมือนหน่อกล้วย หรือต้นอ่อน ที่เตรียมให้บ่มเพาะจนกลายเป็นไม้ใหญ่ ดังนั้นเด็ก ๆ ก็ต้องผ่านการบ่มเพาะจากสังคมให้ช่วยปลูกฝัง ถึงจะกลายเป็นผู้ใหญ่ที่ดี มีคุณธรรม พัฒนาตนเอง พัฒนาชาติให้เจริญรุ่งเรือง”

เนื่องจากเซลล์ประสาทในสมองของเด็กอายุ 3-6 ปี จะมีการเจริญเติบโตรวดเร็วมากหรือเป็นช่วง **“หน้าต่างแห่งโอกาส”** ที่จะพัฒนากทักษะสมองส่วนหน้า ให้สามารถควบคุมความรู้สึก การคิดและการกระทำ หรือเรียกว่า ทักษะสมอง EF (Executive Functions) **“ความสามารถของสมองในการบริหารจัดการชีวิต”** ดังนั้นการวางพื้นฐานด้านพฤติกรรมและบุคลิกภาพของมนุษย์ในช่วงแรกเกิดถึง 6 ปี จึงเป็นช่วงวัยที่เหมาะสม ผ่านการสร้างภูมิคุ้มกันชีวิตจากผู้ที่อยู่ใกล้ชิด ไม่ว่าจะเป็น พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ครู และชุมชน ที่จะร่วมกันเตรียมความพร้อมให้เด็กเติบโตอย่างเต็มศักยภาพและสร้างพฤติกรรมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับเด็ก

เทศบาลนครระยองร่วมกับครูผู้ดูแลเด็ก พ่อแม่ผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เห็นถึงการส่งเสริมพัฒนาการที่สมวัย ซึ่งจะนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีและมีความสุข จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมพัฒนาการภาคีแก้วแห่งชีวิตขึ้น

รณพงศ์ สุขะ ผู้อำนวยการสถานศึกษา กล่าวทิ้งท้ายไว้ว่า **“ช่วงปฐมวัยเป็นช่วงเวลาที่สำคัญที่สุดในการสร้างมนุษย์ให้ก้าวหน้าและมีคุณค่าต่อสังคม เพราะการจะพัฒนาประเทศ จำเป็นต้องใช้เด็ก เนื่องจากพวกเขาจะกลายเป็นประชากรที่สามารถใช้ศักยภาพของตนเอง ให้เกิดประโยชน์กับประเทศชาติได้สูงสุดและมีคุณภาพชีวิตที่ดี”**

โครงการยกระดับคุณภาพชีวิตและการส่งเสริมการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียง

เทศบาลนครระยองจัดทำโครงการยกระดับคุณภาพชีวิตและส่งเสริมการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในชีวิตประจำวันให้กับกลุ่มอาสาสมัครท้องถิ่นรักโลกและกลุ่มสตรีชุมชนเทศบาลนครระยอง โดยจัดให้มีการคิดแยกขยะอินทรีย์ในครัวเรือนและนำเศษอาหารมาทำเป็นปุ๋ยหมักหรือที่เรียกว่า ถังหมักรักโลก เป็นการหมักด้วยกระบวนการจุลินทรีย์แบบใช้ก๊าซออกซิเจน

จินตนา สุภาภรณ์ ประธานกลุ่มสตรีชุมชนเทศบาลนครระยอง และอาสาสมัครท้องถิ่นรักโลกบอกถึงข้อดีของวิธีนี้ว่า **“ทำให้เกิดกลิ่นเหม็นน้อยมาก เมื่อเทียบกับการหมักแบบอื่นๆ ถือเป็นหนึ่งรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับชุมชนเมือง มีอาคารบ้านเรือนหนาแน่นลดปัญหากลิ่นรบกวน”**

โดยโครงการนี้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์โครงการกักขะเปี้ยกลดโลกร้อน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ช่วยลดปริมาณขยะอินทรีย์จากครัวเรือน จากนั้นนำมาทำปุ๋ย เพื่อใช้ประโยชน์ในการบำรุงดินสำหรับปลูกพืชผักสวนครัวในชุมชนได้ นอกจากนี้ยังช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายและต่อยอดการนำผลผลิตที่ได้มาแลกเปลี่ยนหรือจำหน่ายในกิจกรรมตลาดนัดสีเขียวที่เทศบาลจัดขึ้น สร้างรายได้เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีในชุมชน และสามารถลดขยะอินทรีย์ที่เป็นสาเหตุของปัญหาโลกร้อน ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน ปัจจุบันมีผู้ร่วมโครงการจำนวน 509 ครัวเรือน

โครงการเครื่องกรอก กระสอบทราย

สถานการณ์น้ำท่วม ถือเป็นภัยพิบัติทางธรรมชาติที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ แต่สามารถหาวิธีลดความรุนแรงบรรเทาผลกระทบและความสูญเสีย เทศบาลนครระยอง จึงได้มีแนวทางการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ ผ่านมาตรการป้องกันความเสียหายและบริหารจัดการน้ำท่วม ไม่ว่าจะเป็น ใช้รถดูดลอกท่อ เพื่อลดปัญหาขยะอุดตันในท่อระบายน้ำ ใช้กระสอบทรายเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยน้ำท่วม แก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน

ชมุชม ปลื้มวุฒิวัดณ์ หัวหน้าฝ่ายช่างสุขาภิบาลกองช่าง เทศบาลนครระยองได้นำเสนอ **“นวัตกรรมเครื่องกรอกกระสอบทราย”** เพื่อลดระยะเวลาและลดกำลังคนในการทำงาน โดยโครงการผ่านการปรับปรุงและใช้งานตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2566 ถึงปัจจุบันทำให้ได้กระสอบทรายนำไปใช้ป้องกันปัญหาน้ำท่วมประมาณ 12,000 กระสอบ

“การใช้กระสอบทรายเข้ามาช่วยป้องกันน้ำ ในช่วงที่น้ำท่วม ถือเป็นวิธีที่ง่าย และได้ผลดีเยี่ยม แต่การจะได้กระสอบทรายมาแต่ละถุง ต้องใช้กำลังแรงและกำลังคน เป็นจำนวนมาก อัตราการผลิตในอดีต เราใช้กำลังคนในการใช้พลั่วตักได้ ประมาณวันละ 600 กระสอบ ปัจจุบันเราใช้เครื่องกรอกกระสอบทราย ได้ประมาณ 1,800 กระสอบต่อวัน อนาคตมีการวางแผนรับมือกับการช่วยเหลือประชาชน ในการแก้ไขปัญหาที่ท่วม หากความต้องการกระสอบทรายไม่เพียงพอ ทางเทศบาล จะเพิ่มกำลังการผลิต โดยการเพิ่มจำนวนเครื่องกรอกกระสอบทรายต่อไป”

ชญชม ปลื้มวุฒิวัดณ์ หัวหน้าฝ่ายช่างสุขาภิบาล กองช่าง เทศบาลนครระยองกล่าว

การบรรเทาสาธารณภัย และการดูแลความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน

เทศบาลนครระยอง ได้เล็งเห็นถึงปัญหาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ส่งผลกระทบต่อความสูญเสียและเสียหาย ต่อประชาชนในพื้นที่ จึงให้ความสำคัญกับการบรรเทาสาธารณภัย และการดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน เป็นอย่างมาก โดยได้จัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลนครระยอง พ.ศ. 2564-2570 ได้แก่ การป้องกัน และแก้ไขปัญหาอุทกภัย อัคคีภัย ภัยแล้ง วาตภัย และภัยจากสารเคมี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการให้บริการประชาชนอย่างเป็น มาตรฐาน และมีแนวทางที่ชัดเจน ครอบคลุมทั้ง 29 ชุมชน

จำเอกวิชัย บุตรชัยพงษ์ หัวหน้าฝ่ายปกครอง กล่าวว่า “เราเตรียมพร้อมทั้งบุคลากร อุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ ยานพาหนะที่ออกปฏิบัติการตลอด 24 ชั่วโมง อีกทั้งยัง ออกฝึกอบรมและให้ความรู้แก่ประชาชนทั้ง 29 ชุมชน เพื่อเสริมสร้างความพร้อมในการรับมือกับอัคคีภัยและ ภัยพิบัติ ที่มีจะเกิดขึ้นโดยที่เราคาดไม่ถึง”

มีสถานีดับเพลิงสี่มุมเมือง ที่ครอบคลุมทุกพื้นที่ ในเขตเทศบาล จึงระงับเหตุ หากเกิดอัคคีภัยในชุมชนเมือง ได้อย่างทันท่วงที มีระบบน้ำประปาสำหรับช่วยเหลือประชาชน ในเขตทั้งหมด 225 หัว มีระบบเตือนภัยบริเวณชายหาด จัดกิจกรรมอบรมทักษะการป้องกันการจมน้ำให้กับ เด็กและเยาวชน นอกจากนี้เทศบาลยังจัดเจ้าหน้าที่ ให้บริการงานจราจรและความปลอดภัยบนท้องถนน ระบบงานป้องกันอาชญากรรม ติดตั้งกระจกโค้งจำนวน 190 จุด และติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิดจำนวน 256 ตัว ครอบคลุมทั้งพื้นที่

คลินิกชุมชนอบอุ่น

เทศบาลนครระยอง มีความมุ่งมั่นในการให้บริการสุขภาพ เน้นห่วงใย ใกล้บ้าน เพื่อให้ประชาชนที่เจ็บป่วยสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่ได้คุณภาพมาตรฐาน สะดวก รวดเร็ว ลดความแออัดในการไปรักษาที่โรงพยาบาล

มานพ ศรีสุพรรณถาวร ผู้อำนวยการกองการแพทย์ คลินิกชุมชนอบอุ่น เทศบาลนครระยอง กล่าวว่

“เราเป็นเหมือนด่านหน้า ที่ช่วยไม่ให้คนไข้ไปแออัดในโรงพยาบาล แต่ทว่าเรายังดูแลและรักษาคนไข้ อย่างเต็มที่แบบ ‘ใกล้บ้านใกล้ใจ’ เป็น Primary Care ของชุมชนจริง ๆ”

คลินิกชุมชนอบอุ่นเปิดให้บริการในวันเวลาราชการ ตรวจรักษาโรคเบื้องต้น ได้แก่ ตรวจและรักษาโรคทั่วไป ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์การแพทย์ ห้องปฏิบัติการรังสีการแพทย์ คลินิกโรคเรื้อรัง คลินิกทันตกรรม คลินิกกายภาพบำบัด คลินิกแพทย์แผนไทย-แพทย์แผนจีน อุบัติเหตุ-ฉุกเฉิน และผ่าตัดเล็ก มีเภสัชกรจัดยาและให้คำแนะนำเรื่องการใช้ยา อีกทั้งยังให้บริการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันและควบคุมโรค ได้แก่ คลินิกสุขภาพเด็กดี กิจกรรมส่งเสริมให้ความรู้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม วัคซีนเด็ก วัคซีนผู้ใหญ่ เป็นต้น

รวมถึงดูแลสุขภาพประชาชน ตั้งแต่แรกเกิดถึงเชิงตะคอน ผ่านการทำงานของสำนักสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ในการพัฒนาโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรค การส่งเสริมสุขภาพ การฟื้นฟูสุขภาพด้านการดูแลแบบประคับประคองหรือผู้ป่วยระยะสุดท้าย ประชาชนสามารถประสานขอเยี่ยมอุปกรณ์ทางการแพทย์ต่างๆ ได้ โดยจะมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลแบบองค์รวมและเป็นที่ปรึกษาให้กับญาติผู้ป่วยตลอดเวลา

การดูแลสุขภาพผู้ป่วยติดบ้าน ติดเตียง

เทศบาลนครระยองมีนโยบายในการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกัน ควบคุมโรค และฟื้นฟูร่างกายให้กับประชาชนทุกกลุ่มวัย โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุและผู้พิการ มีการแบ่งผู้สูงอายุออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้สูงอายุติดบ้าน ติดเตียง และติดสังคม

กลุ่มผู้สูงอายุติดสังคม จะมีการคัดกรองความถดถอย 9 ด้าน จากนั้นจัดกิจกรรมการรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้ด้านสุขภาพของชมรมผู้สูงอายุ มีโรงเรียนผู้สูงอายุ และการออกกำลังกายร่วมกัน

กลุ่มผู้สูงอายุติดบ้านและติดเตียง มีภาวะพึ่งพิงหรือผู้ป่วยโรคเรื้อรังและผู้พิการ ในเขตเทศบาลนครระยอง เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2553 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งในปีงบประมาณ 2558 มีผู้ป่วยที่มีภาวะพึ่งพิงจำนวน 122 คน โดยได้รับการดูแลจากทีมแพทย์และพยาบาลตามแผนการดูแลสุขภาพรายบุคคล (care plan) มีการฝึกทักษะให้กับผู้ดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน และสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค เช่น การฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ทุกปี และวัคซีนป้องกันโรคโควิด 19 อีกทั้งในโอกาสวันขึ้นปีใหม่และวันสงกรานต์ คณะผู้บริหารจะลงพื้นที่เยี่ยมและอวยพร เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่ผู้สูงอายุติดเตียงและญาติ จัดตั้งศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ รับบริจาคและส่งต่อวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ต่างๆ ให้ผู้ป่วยยืมไปใช้ที่บ้าน เพื่อลดค่าใช้จ่ายให้กับประชาชน รวมถึงขอรับการสนับสนุนจากกองทุนหลักประกันสุขภาพเทศบาลนครระยอง เพื่อจัดบริการดูแลระยะยาวด้านสาธารณสุขสำหรับผู้สูงอายุและบุคคลอื่นที่มีภาวะพึ่งพิง Long Term Care (LTC) ตามแผนการดูแลรายบุคคล (care plan) โดย Care Manager (CM), Care Giver (CG) และอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่น รวมถึงการสนับสนุนผ้าอ้อมผู้ใหญ่สำหรับบุคคลที่มีภาวะพึ่งพิงและบุคคลที่มีปัญหาการกลั้นปัสสาวะหรืออุจจาระไม่ได้ ตามชุดสิทธิประโยชน์ในระบบหลักประกันสุขภาพ

กิตติมาพร มหาลี ผู้อำนวยการสำนักสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลนครระยอง บอกถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานว่า **“ยังขาดบุคลากรที่มาดูแลผู้ที่มีภาวะพึ่งพิง (Care Giver) อยู่ เนื่องจากบริบทของเทศบาลนครระยองเป็นเมืองเศรษฐกิจ ประชาชนมีงานทำและมีรายได้ค่อนข้างดี จึงทำให้ไม่สามารถหาอาสาสมัครผู้ดูแลได้เพียงพอ กับปริมาณผู้ป่วย”**

แม้จะเจออุปสรรค แต่ด้วยการทำงานอย่างเต็มที่ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงเชิงตะกอนอย่างแท้จริง ทำให้ได้รับรางวัลจากกระทรวงสาธารณสุข ผ่านเกณฑ์ ตำบลมหัศจรรย์ 1,000 วัน Plus สู่ 2,500 วัน ในปีที่ผ่านมา

ธนาคารขยะ และการส่งเสริม

การคัดแยกขยะถุงพลาสติก

เทศบาลนครระยองส่งเสริมการคัดแยกขยะต้นทาง เน้นการแยกทิ้ง แยกเก็บ แยกกำจัด แบ่งเป็น 8 ประเภท ได้แก่ ขยะทั่วไป ขยะอันตราย ขยะรีไซเคิล ถุงพลาสติก ขยะอันตราย ขยะติดเชื้อ ขยะกิ่งไม้ และสิ่งของเหลือใช้ที่คัดแยกส่งไปบริจาค จากนั้นจะเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิลหรือกระบวนการกำจัดของศูนย์กำจัดขยะรวมของอบจ.ระยอง 100% โดยไม่มีขยะตกค้างในพื้นที่

ณัฐริกา ชื่อมาก หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสิ่งแวดล้อมเล่าว่า **“เราเปิดดำเนินการธนาคารขยะมานานกว่า 20 ปีแล้ว โดยพัฒนารูปแบบให้เหมาะสมกับความต้องการของประชาชนและบริบทของเมือง เพื่อให้เข้าใจง่าย เลยนำระบบการทำงานของธนาคารมาประยุกต์ใช้ ซึ่งก็ได้รับการตอบรับที่ดีขึ้นเรื่อยๆ”**

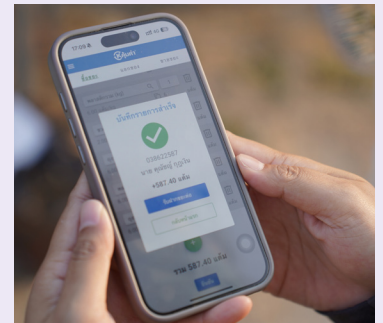
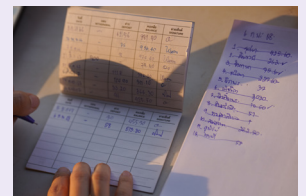
การดำเนินงานจะเริ่มจาก คัดแยกประเภทขยะ ชั่งน้ำหนัก คำนวณเป็นมูลค่า และบันทึกข้อมูลการขายลงสมุดคู่ฝาก ซึ่งราคาจะใช้เกณฑ์เดียวกับผู้ประกอบการรับซื้อขยะรีไซเคิลในพื้นที่ สมาชิกสามารถตรวจสอบปริมาณขยะและเงินสะสมผ่าน**แอปพลิเคชันคุ้มคำ**

นอกจากนั้นธนาคารขยะยังสนับสนุนการนำแนวคิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) มาใช้ในการจัดการขยะมูลฝอย ภายใต้หลักการ 3R คือ ใช้ซ้ำ ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ รมณรงค์สร้างความรู้ความเข้าใจและจิตสำนึกให้ประชาชนทุกพื้นที่มีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะและคัดแยกขยะเพื่อนำไปขายเป็นรายได้สู่ชุมชน

ธนาคารขยะของเทศบาลเปิดทำการทุกวันพฤหัสบดีที่ 1 และ 3 ของเดือน ณลานจอดรถนิคมอุไรปัจจุบันมีจำนวนสมาชิก 726 ราย ปริมาณขยะรีไซเคิลที่คัดแยกได้ปีงบประมาณ 64-67 มากกว่า 44 ตัน และมีเงินในบัญชีธนาคารขยะหมุนเวียนมากกว่า 300,000 บาท

ด้านการรณรงค์คัดแยกถุงพลาสติกในสถานประกอบการ เทศบาลร่วมกับสถานประกอบการ จำนวน 54 แห่ง ให้ช่วยเก็บถุงพลาสติกไปยังจุดรวบรวมจำนวน 43 จุด

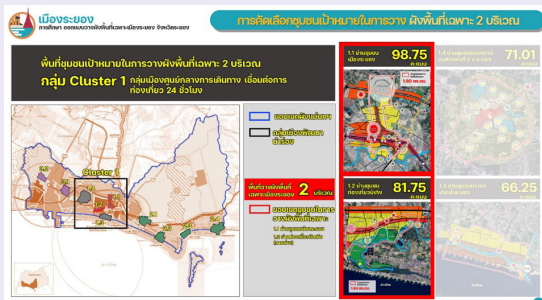
ประชาชนสามารถค้นหาจุดตั้งถังขยะคัดแยกถุงพลาสติกได้ผ่านทาง google map เพื่อความสะดวกในการทิ้งขยะถุงพลาสติกใกล้บ้าน

โครงการปรับปรุงสะพานลอยสาธารณะ หน้าโรงพยาบาลระยอง

สะพานลอยสาธารณะบริเวณหน้าโรงพยาบาลระยอง เป็นสะพานลอยที่มีประชาชนใช้ข้ามถนนเป็นจำนวนมาก เนื่องจากบริเวณนั้นเป็นที่ตั้งของโรงพยาบาล สถานี่ราชการ วัด โรงเรียน มูลนิธิสว่างพรกุศลและสถานที่สำคัญหลายแห่ง ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ผู้สูงอายุและผู้พิการ รวมถึงประชาชนทั่วไป ประสบความยากลำบากในการใช้และเสี่ยงอันตราย

วิชิต ศรีชลา นายกเทศมนตรีนครระยอง จึงมอบนโยบายโครงการปรับปรุงสะพานลอยให้มีลิฟต์และบันไดเลื่อนต่อเนื่องเข้าไปในอาคารของโรงพยาบาลระยอง เป็นการบริการสะพานลอยบันไดเลื่อนแห่งแรกในจังหวัดระยอง ได้รับความอนุเคราะห์จากโรงพยาบาลระยองและมูลนิธิสว่างพรกุศลในการให้ใช้สถานที่ เพื่อให้เกิดความสะดวกและเป็นประโยชน์ต่อประชาชน กลุ่มเด็ก ผู้สูงอายุและผู้พิการ สร้างความปลอดภัยในการเดินทางมากยิ่งขึ้น

ผังเมืองเฉพาะ

ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2562 กำหนดผังไว้ 2 ประเภท ได้แก่ ผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะ สำหรับ **“ผังเมืองรวม”** จะเป็นผังสีแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินและจำกัดการใช้ประโยชน์ที่ดินแบบภาพรวมกว้างๆ ส่วน **“ผังเมืองเฉพาะ”** จะเป็นการออกแบบพัฒนาพื้นที่ที่เจาะลงลึกไปในรายละเอียดของย่านที่ศึกษานั้นๆ โดยกำหนดเป็นแผนงานโครงการพัฒนาที่ชัดเจน

ฉัตรนุชย์ สมบัติศรี ปลัดเทศบาลนครระยอง กล่าวว่า **“ถ้าจะเปรียบเทียบเมืองเหมือนบ้านหลังหนึ่ง การสร้างบ้านก็ต้องมีแบบแปลนที่สามารถบอกรายละเอียดของพื้นที่การใช้งาน รูปแบบของบ้าน รูปร่างหน้าตาบ้านว่าเป็นอย่างไร การสร้างเมืองก็เช่นกัน ต้องมีแบบแปลนหรือ Blueprint ของเมือง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเมืองหรือสร้างเมืองให้มีความสวยงาม เป็นระเบียบเรียบร้อย ใช้ประโยชน์ในพื้นที่อย่างเต็มประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม”**

รูปที่ 2.2.1-30 แผนที่ผังเมืองและการใช้ประโยชน์ที่ดิน

รูปที่ 11.2.5-1 แสดงทัศนียภาพการพัฒนาดำเนินอยู่ที่ 2.5 บริเวณชุมชนบริเวณศูนย์ราชการ

การจัดทำผังเมืองเฉพาะของเทศบาลนครระยอง ถือว่าเป็นผังเมืองเฉพาะแห่งแรกของประเทศไทย โดยกรมโยธาธิการและผังเมือง ได้ดำเนินการจัดทำผังเมืองเฉพาะในเขตเทศบาลนครระยองเสร็จเรียบร้อยแล้ว ซึ่งกำหนดจัดทำออกแบบผังเมืองเฉพาะในสองย่านที่สำคัญได้แก่ **ย่านเมืองเก่า** **ยมจินดาและถนนจันทอุดม** และ **ย่านถนนสายล่างหรือถนนราษฎร์บำรุง** เชื่อมกับพื้นที่ป่าชายเลนพระเจดีย์กลางน้ำ มีที่ดินของเทศบาลและหน่วยงานภาครัฐอยู่จำนวนหนึ่ง ในอนาคตสามารถพัฒนาต่อยอดให้เป็น BCG Smart City ได้

การออกแบบรายละเอียดการพัฒนาพื้นที่ โดยเฉพาะที่สาธารณะระดับ Detail Design จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ทำให้เห็นภาพอนาคตของเมืองว่าจะเติบโตไปในทิศทางใดและมีโครงการพัฒนาอะไรบ้าง ที่จะเกิดขึ้นอีก 10 หรือ 20 ปีข้างหน้า

โครงการพัฒนาศูนย์ราชการระยอง

โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณสายราษฎร์บำรุง

โครงการพัฒนาศูนย์ราชการระยองบริเวณพระ

โครงการศูนย์วิจัย BCG เกาะนิเวศ

โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย

ศูนย์พักพิงสุนัขจรจัด

นายสัตวแพทย์ชนาภัทร เขยือกเงิน กล่าวว่ “เทศบาลนครระยอง ถือเป็นหนึ่งเมืองที่ยังคงมีสุนัขจรจัดอยู่ทำให้เกิดปัญหาเรื่องโรคพิษสุนัขบ้าตามมา” โดยใน พ.ศ. 2564 พบโคเป็นโรคพิษสุนัขบ้าจำนวน 1 ตัวอย่าง พ.ศ. 2565 พบสุนัขเป็นโรคพิษสุนัขบ้าจำนวน 1 ตัวอย่าง ในชุมชนแขวงการทาง พ.ศ. 2567 พบสุนัขเป็นโรคพิษสุนัขบ้าจำนวน 2 ตัวอย่าง ในชุมชนเกาะกลอยและชุมชนปากน้ำ

นายสัตวแพทย์นฤตม์ รัชมีประเสริฐสุข กล่าวว่ “สมัยก่อนมีการนำสุนัขจรจัดไปทิ้งไว้ที่บ่อขยะ ต่อมาทางเทศบาลได้เห็นความสำคัญในการลดความเดือดร้อนและเรื่องร้องเรียนในพื้นที่ จึงช่วยกันคิดหาวิธี จนได้ศูนย์นี้ขึ้นมา”

ศูนย์พักพิงสุนัขจรจัด เทศบาลนครระยอง เปิดใช้งาน เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2564 และได้รับการขึ้นทะเบียนเป็น สถานสงเคราะห์สัตว์ ตาม พ.ร.บ.ป้องกันการทารุณกรรม และการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2564

โดยศูนย์พักพิงฯ รับสุนัขจรจัดเข้ามาในเขตพื้นที่ และให้อาศัยอยู่ที่อาคารกักสุนัข เพื่อสังเกตอาการก่อน อย่างน้อย 14 วัน ในระหว่างนี้จะกำหนด ขึ้นทะเบียน ทำวัคซีนและ สังเกตอาการ เมื่อครบกำหนด จะทำการย้ายสุนัขไปเลี้ยงรวม ในอาคารเลี้ยง แยกประเภทดังนี้ อาคารเลี้ยงที่ 1 สำหรับสุนัขเด็ก สุนัขสูงวัย และสุนัขป่วย อาคารเลี้ยงที่ 2 และ 3 สำหรับ สุนัขทั่วไป **โดยสุนัขที่ขึ้นทะเบียนทุกตัว จะมีข้อมูลขึ้น ระบบออนไลน์ เพื่อหาคนรับเลี้ยงอุปการะ**

บทสรุป

โครงการทั้งหมดที่กล่าวมานี้ เป็นเพียง ส่วนหนึ่ง ที่ร้อยเรียงเรื่องราวความสำเร็จของ การพัฒนาเทศบาลนครระยองจากอดีตถึงปัจจุบัน อย่างต่อเนื่อง ที่ส่งผลให้เทศบาลนครระยอง ได้กลายมาเป็น เทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน

วิชิต ศรีชลา นายกเทศมนตรีนครระยอง “ทั้งหมดนี้ เกิดจากความมุ่งมั่นตั้งใจในการ ดำเนินงานตามนโยบายอย่างเคร่งครัดของ คณะนักทำงาน เพื่อตอบสนองความต้องการ ประชาชน ประกอบกับประชาชนยังให้ความร่วมมือ ทั้งในการร่วมคิด ร่วมทำ จนเกิดผลสำเร็จ อย่างยั่งยืน”

เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์

อ.เมืองกาฬสินธุ์ จ.กาฬสินธุ์
รางวัลชนะเลิศเทศบาลนำอยู่อย่างยั่งยืน
ยอดเยี่ยมระดับประเทศ

ขนาดพื้นที่ : 16.96 ตารางกิโลเมตร
จำนวนชุมชน : 41 ชุมชน
จำนวนประชากร : 35,423 คน
จำนวนครัวเรือน : 13,434 ครัวเรือน
ที่ตั้งที่ทำการฯ : เลขที่ 70/21
ถ.ถีนานนท์ ต.กาฬสินธุ์
อ.เมืองกาฬสินธุ์ จ.กาฬสินธุ์
46000
โทรศัพท์ : 0 4381 1671 ถึง 3

จารุวัฒน์ บุญเพิ่ม
นายกเทศมนตรีเมืองกาฬสินธุ์

กาฬสินธุ์ เมืองประวัติศาสตร์ตำนานเมืองฟ้าแดดสงยาง
เมื่อประมาณสองพันปีมาแล้ว กาฬสินธุ์แปลตรงตัวว่า “น้ำดำ”

“กาฬสินธุ์เป็นเมืองประวัติศาสตร์ เมืองที่มีที่มา
อย่างชัดเจนว่าคนที่มาตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณนี้คือ เจ้าโสมพะมิตร
เป็นเจ้าเมืองคนแรก จุดยุทธศาสตร์ที่เจ้าโสมพะมิตรเลือกเป็น
ที่ตั้งเมือง คือบริเวณลำน้ำปาวมีเรื่องเล่ากันว่าเจ้าโสมพะมิตร
มาเลือกภูมิประเทศตรงนี้เพราะว่าดินดำน้ำชุ่ม มีลำน้ำปาว
ไหลผ่านเมือง น้ำมีลักษณะใสจนมองเห็นพื้นโคลนสีดำ
เมื่อโดนแสงจะสะท้อนผิวน้ำมองดูเป็นน้ำสีดำ จึงตั้งชื่อ
เหมือนกันว่า กาฬ แปลว่า ดำ สินธุ์ แปลว่า น้ำ เพราะฉะนั้นคำว่า
กาฬสินธุ์ คือเมืองที่มีความอุดมสมบูรณ์”

วิสัยทัศน์

“เป็นเมืองอุดมสุข”

จารุวัฒน์ บุญเพิ่ม นายกเทศมนตรีเมืองกาฬสินธุ์ กล่าวถึงที่มาของชื่อกาฬสินธุ์ เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ปกครองและพัฒนาเมืองให้น่าอยู่คู่ธรรมมาภิบาล มุ่งเน้นพัฒนาเศรษฐกิจสังคม สิ่งแวดล้อมของเมืองให้เป็น เมืองน่าอยู่ด้วยโครงสร้างพื้นฐานที่ครอบคลุมเข้าถึงปกครองด้วยธรรมมาภิบาล เมืองสะอาด มีอัตลักษณ์ วัฒนธรรมเด่นเมืองน่าท่องเที่ยว นำรายได้สู่ชุมชน โครงสร้างพื้นฐานเหมาะสมเป็นเมืองน่าลงทุน สร้างเศรษฐกิจที่มั่นคง และกาฬสินธุ์มีประวัติศาสตร์ยาวนาน เหมาะกับเป็นเมืองนำศึกษาที่มีขนบธรรมเนียมประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ต้นทุนที่ทำให้สังคมผาสุก **“เป็นเมืองอุดมสุข”** ตามวิสัยทัศน์ของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์อย่างแท้จริง

ด้านการปกป้องภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่อช่วยเหลือประชาชนได้ทันท่วงที เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์พิจารณาจากภูมิศาสตร์เมือง เล็งเห็นถึงการเตรียมความพร้อมรับมือปัญหาภัยแล้ง แก้ไขด้วยการสร้างฝายกักเก็บน้ำ และฟื้นฟูลำน้ำปาวให้อุดมสมบูรณ์อีกครั้ง นอกจากนี้ในพื้นที่เทศบาลยังประสบปัญหาน้ำท่วมขัง หลังจากพบที่มาของปัญหาเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ได้จัดทำโครงการแก้ปัญหาด้วย การสร้างคลองขุดใหม่เพื่อบริหารจัดการน้ำ ระบายน้ำท่วม และคลองนี้ยังช่วยแก้ปัญหาได้ทั้งปัญหาขาดน้ำของชุมชนนอกเขตเทศบาลได้อีกด้วย

โครงการปรับปรุงที่รกร้าง แก่งดอนกลาง

เดิมแก่งดอนกลางเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติของท้องถิ่นที่มีขนาดใหญ่ มีปริมาณน้ำใช้ในด้านเกษตร และประปาชุมชนได้ตลอดทั้งปี อีกทั้งยังมีการปล่อยปลาหน้าจืดเพื่อให้ประชาชนได้จับขายเลี้ยงชีพได้อีกด้วย ในอดีตกล่าวว่ายบบริเวณแก่งดอนกลางเป็นแหล่งคุณค่าทางประวัติศาสตร์เจ้าเมืองคนแรกของเมืองกาฬสินธุ์อีกด้วย

“แก่งดอนกลางเป็นพื้นที่ของกรมการรั้งดูแล ต่อมากรมราชทัณฑ์ขอมาใช้ประโยชน์ แต่ภายหลังนอกจากต้นสนที่นักโทษได้ปลูกไว้ ก็มีพวกวัชพืชแน่นไปหมด ผมมาเป็นนายกปี 2545 ได้ทำเรื่องขอใช้พื้นที่แก่งดอนกลางหางบประมาณมาขุดลอกพื้นน้ำทั้งหมด ซึ่งไม่เคยขุดลอกเลย แล้วก็เอาดินที่เกิดจากการขุดลอก มาทำเป็นถนนรอบแก่งดอนกลาง และบริเวณที่มีโดโนเสาร์ตรงนั้นคือที่ที่ดินที่ราชขุดลอกได้ที่ดินเพิ่มขึ้นมา 40 ไร่ และพัฒนาสวนสาธารณะชื่อสวนสาธารณะริมน้ำแก่งดอนกลาง”

จารุวัฒน์ บุญเพิ่ม นายกเทศมนตรีเมืองกาฬสินธุ์ เล่าถึงที่มาของโครงการปรับปรุงที่รกร้างแก่งดอนกลางให้เกิดประโยชน์ และสามารถกักเก็บน้ำได้เกือบ 2 ล้านลูกบาศก์เมตร นอกจากนี้ยังปรับเปลี่ยนพื้นที่สวนสาธารณะแก่งดอนกลางให้เป็นป่านุรักษ์พร้อมทั้งเตรียมปลูกต้นไม้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้เพื่อรองรับวิกฤติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมที่อาจทวีความรุนแรงมากขึ้นในอนาคต

รัชชัย วนาพิทักษ์กุล ผู้อำนวยการสำนักงานช่าง เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ได้เล่าถึงพื้นที่สาธารณะรวมทั้งพื้นที่สีเขียวทั้งหมด 9 แห่ง ของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์นั้น มีพื้นที่เกือบ 1,500,000 ตารางเมตร เทียบสัดส่วนของพื้นที่สีเขียวกับจำนวนประชากรในเขตเทศบาล ซึ่งมีประมาณ 30,000 คน ทำให้มีพื้นที่สีเขียวต่อประชากรของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ คิดเป็นสัดส่วน 45 ตารางเมตรต่อคน นับว่าเกินมาตรฐานพื้นที่สีเขียวขององค์การอนามัยโลก หรือ WHO ซึ่งระบุไว้ว่า ควรมีสัดส่วนพื้นที่สีเขียวอยู่ที่ 9-15 ตารางเมตรต่อคน

“เมื่อพื้นที่สีเขียวที่เรามีมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เราก็กต้องวัดคุณภาพอากาศที่ปอดของเราด้วยว่าคุณภาพในการฟอกอากาศส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ของเมืองอย่างไรถึงแม้ว่าเราจะมีพื้นที่สีเขียวที่สมบูรณ์ แต่หากในหลายพื้นที่ของประเทศไทยยังมี การเผาเกิดมลพิษกลับมาปรากฏในพื้นที่ของเราอีกมี หากไม่มีพื้นที่สีเขียว ก็ไม่มีพื้นที่ซึมซับน้ำ ไม่มีพื้นที่ดูดซับมลพิษ และฟอกอากาศให้กับคนเมือง ที่สำคัญยังเป็นแหล่งเรียนรู้ความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งมีมากกว่าพื้นที่สีเขียวที่ทุกคนเห็น แต่คือสถานที่ที่ประชาชนได้มาใช้ประโยชน์ร่วมกันในหลายมิติ”
รัชชัย วนาพิทักษ์กุล ผู้อำนวยการสำนักงานช่าง เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ กล่าวทิ้งท้าย

การบริหารจัดการน้ำท่วม

ด้วยสภาพภูมิประเทศของเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ที่มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยแหล่งน้ำและลำน้ำธรรมชาติ ทำให้ไม่พบกับปัญหาภัยแล้งเท่าใดนัก

“เรามีประเด็นเรื่องน้ำท่วม พยายามค้นหาปัญหาว่าเพราะอะไรถึงท่วม บางทีฝนไม่ตก แต่น้ำก็ท่วม เราหาต้นเหตุของปัญหามารู้ที่มาว่าเรามีอ่างเก็บน้ำห้วยสีทน ซึ่งอยู่เหนือเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ไปประมาณ 45 กิโลเมตรเท่านั้นเอง เป็นอ่างเก็บน้ำโบราณ อยู่ในความดูแลของกรมชลประทาน มีประโยชน์คือเป็นแหล่งน้ำดิบ ทำน้ำประปาเลี้ยงคนในเมืองกาฬสินธุ์

คำว่าอ่างเก็บน้ำโบราณคือไม่มีประตูเปิดปิด เพื่อที่จะบริหารจัดการน้ำจะมีแค่เป็นตัวระบายน้ำ เวลาที่มีพายุเข้าลูกแรก น้ำเต็มอ่างก็จะล้นออกมา ไหลลงที่แก่งดอนกลางไปลงลำน้ำปาวและไหลต่อไปตามลำน้ำ หากมีพายุลูกต่อไปเข้ามา เราไม่สามารถที่จะปล่อยน้ำออกได้ทัน พายุลูกใหม่มา ก็จะล้นห้วยสีทน ไหลมาที่แก่งดอนกลางซึ่งมีปริมาณการเก็บน้ำจำกัด แต่ก่อนที่มันจะไหลไปลงลำน้ำปาวตามลำน้ำเดิม ก็ไหลป่าเข้าบ้านประชาชนไปแล้ว นี่คือประเด็นปัญหาเรื่องน้ำท่วม”

จารุวัฒน์ บุญเพิ่ม นายกเทศมนตรีเมืองกาฬสินธุ์ ได้เล่าถึงประเด็นปัญหาที่กำลังเผชิญ ซึ่งภายหลังจากที่รู้สาเหตุของปัญหาน้ำท่วมและเส้นทางไหลของน้ำ เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ได้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่เส้นทางน้ำโดยเข้าซื้อที่ดินทำการขุดเป็นคลองลาด ทำให้น้ำที่เอ่อล้นจากอ่างเก็บน้ำห้วยสีทนไม่ต้องไหลผ่านตัวเมือง จนเกิดน้ำท่วม ส่วนคลองที่อยู่นอกเขตเทศบาลเมืองได้มีการทำประตูเปิดปิดน้ำใช้ได้ตามต้องการ

ระบบบำบัดน้ำเสีย

หนึ่งในการเป็นเมืองอุตสาหกรรม ที่จะทำให้ประชาชนมีความสุข อยู่ในเมืองที่อยู่ดีได้ คือการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย อย่างมีประสิทธิภาพ เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จึงร่วมมือกับ องค์การการจัดการน้ำเสีย ในการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย รวมเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ตั้งแต่ พ.ศ. 2559

เป็นระบบบำบัดน้ำเสียชนิดบ่อเติมอากาศ ประกอบด้วย สถานีสูบน้ำเสีย 2 สถานี และศูนย์บริหารจัดการคุณภาพน้ำ 1 สถานี และเริ่มเดินระบบตั้งแต่ พ.ศ. 2561 จนถึงปัจจุบัน

การทำงานของระบบบำบัดน้ำเสีย โดยสถานีสูบน้ำเสีย เข้ามาผ่านการคัดกรองขยะ และปล่อยน้ำเข้าสู่บ่อเติมอากาศ บ่อตกตะกอน บ่อสัมผัสคลอรีน จากนั้นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานจัดการน้ำเสียเข้าเก็บตัวอย่างน้ำเสียก่อนและหลังจากผ่านกระบวนการบำบัดแล้ว โดยได้มีการตรวจวิเคราะห์คุณภาพของน้ำเป็นประจำทุกวัน เพื่อเป็นการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ ให้ได้ตามมาตรฐานก่อนที่จะปล่อยน้ำออกสู่แหล่งน้ำธรรมชาติต่อไป

“จากเดิมที่น้ำเสียมีมากและระบายไม่ทันจนล้นทำให้น้ำในลำคลองเน่าเสียสะสม ก็ถูกบำบัดใหม่จากนั้นประชาชนได้นำน้ำนั้นมาใช้ประโยชน์ในเรื่องการเกษตร และใช้ประโยชน์รอบ ๆ พื้นที่” ว่าที่รต.นิติกรณ ฝักฝน ผู้จัดการสำนักงานจัดการน้ำเสีย สาขากาฬสินธุ์ เล่าถึงประโยชน์ของการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์

อีกทั้งยังเล่าว่าเพื่อให้การบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ได้จัดทำโครงการคลินิกน้ำเสีย ให้ความรู้เกี่ยวกับระบบบำบัดน้ำเสียและลดความสกปรกของน้ำเสียในครัวเรือนพร้อมวิธีบำรุงรักษา แก่ครูและเจ้าหน้าที่โรงเรียนในสังกัดของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์อีกด้วย อีกทั้งต่อยอดการลดปริมาณน้ำเสียด้วยการร่วมมือกับเรือนำจังหวัดกาฬสินธุ์เข้าเก็บตรวจวัดคุณภาพของน้ำเสียภายในเรือนเป็นประจำทุกเดือน ทำให้สามารถควบคุมคุณภาพน้ำที่ไหลออกจากระบบบำบัดผ่านเกณฑ์มาตรฐานก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะได้มากขึ้น

โครงการเสาอัจฉริยะ SOS

หนึ่งในพันธกิจการพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองอุดมสุขของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ คือการสร้างเมืองให้ปลอดภัยต่อประชาชน ในอดีตกล้อง CCTV มีความสำคัญต่อการดูแลความปลอดภัยของประชาชน ทางเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ได้ทำการติดตั้งกล้อง CCTV จนถึงปัจจุบันมี 44 ตัวครอบคลุมพื้นที่ในจุดสำคัญโดยใช้งานได้ดีมีประสิทธิภาพ

ต่อมาเมื่อโลกเข้าสู่ยุคแห่งเทคโนโลยี ภาครัฐหลายหน่วยงานมีหน้าที่เสาะหาเทคโนโลยีเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ อำนวยความสะดวกให้กับประชาชน เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์เล็งเห็นถึงความสำคัญของเทคโนโลยี และเมื่อนำมารวมกับการรักษาความปลอดภัยของประชาชน ในพื้นที่ โครงการเสาอัจฉริยะ SOS จึงได้ถือกำเนิดขึ้น

“ในเรื่องของมิติเมืองปลอดภัย ทางเทศบาล มองหาเทคโนโลยี ที่จะมาตอบโจทย์ในสิ่งเหล่านี้ จึงหารือ กับทางบริษัทโทรคมนาคมแห่งชาติ (NT) โดยได้แนะนำ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยนครราชสีมา ซึ่งเป็นบัณฑิตในการคิดนวัตกรรมเหล่านี้ ต่อมาได้หารือและได้ทำ MOU ร่วมกันกับเทศบาล โดยให้ NT เป็นแม่ข่ายและ 3 มหาวิทยาลัยไปคิดค้นระบบการแจ้ง เหตุฉุกเฉิน โดยใช้เทคโนโลยีที่ประชาชนสามารถใช้งาน ได้ง่ายและสะดวกมาเป็นช่องทางหนึ่งในการแจ้งเหตุ”

จ่าเอกภราดร เนตวงษ์ หัวหน้าฝ่ายรักษาความสงบ หน่วยกู้ชีพ-กู้ภัย 1132 เทศบาล เมืองกาฬสินธุ์ กล่าวถึงที่มา ของโครงการเสาอัจฉริยะ SOS ซึ่งในขณะนี้ได้ติดตั้งกระจายอยู่ใน

10 พื้นที่ของเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ สามารถแจ้งเหตุ และบันทึกคดีในเรื่องของอุบัติเหตุได้ทันที อีกทั้งยังช่วยให้ สืบค้นคดีความและจับกุมผู้กระทำผิดได้มากกว่า 30 คดี

เรียกได้ว่าเสาอัจฉริยะ SOS ช่วยให้ประชาชนปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สินได้อย่างเต็มประสิทธิภาพที่สำคัญ ยังช่วยให้ประชาชนเกิดการตื่นตัวและตระหนักถึง ความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น โดยช่วยกันสะท้อนปัญหาในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการเสนอแนะเรื่องติดตั้งกระจุมนูตรงแยกหักศอก หรือการเพิ่มไฟส่องสว่างบริเวณถนนมืดเพื่อป้องกัน อาชญากรรม เป็นต้น ไม่เพียงแต่เรื่องความปลอดภัย แต่เสาอัจฉริยะ SOS ยังมีบทบาทอย่างมากในพื้นที่ ที่ประสบปัญหาน้ำท่วมขัง ให้เทศบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้าแก้ปัญหาได้ทันทั่วทั้ง ปัจจุบันเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์

ได้รวมห้องควบคุมของกล้อง CCTV และเสาอัจฉริยะ SOS ไว้ที่ศูนย์ปฏิบัติการหน่วยกู้ชีพ-กู้ภัย มีเจ้าหน้าที่ดูแลระบบ และรอรับเรื่อง 24 ชั่วโมง ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึง และแจ้งเหตุได้อย่างรวดเร็ว เพิ่มความปลอดภัยได้มากขึ้น

“สิ่งที่เราต้องการที่สุดของท้องถิ่นก็คือการมีส่วนร่วมของประชาชน อะไรที่เราทำแล้วให้ประชาชน มีส่วนร่วมได้มากที่สุดจะเกิดความยั่งยืน เพราะเรา ไม่สามารถทำงานแค่ฝ่ายเดียวได้อย่างเช่นความปลอดภัย ที่กำลังทำอยู่ การถอดบทเรียนของเรื่องนี้ไม่ว่าเทคโนโลยี จะทันสมัยก้าวล้ำแค่ไหน ถ้าหัวใจของประชาชนยังไม่มีให้ เกี่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืนมาขึ้นเคียงข้างกันกับ ภาครัฐ การพัฒนาก็เป็นไปได้อย่าง แต่ตรงใจที่เรา กระตุ้นและสร้างให้ประชาชนได้ตระหนักและลุกขึ้นมา ร่วมมือกัน จะเกิดความยั่งยืนไม่ว่าจะเป็นเรื่องใด”

จ่าเอกภราดร เนตวงษ์ กล่าวทิ้งท้ายถึงความสำคัญของความร่วมมือซึ่งเกิดขึ้นกับประชาชนในเทศบาล เมืองกาฬสินธุ์แล้วในปัจจุบัน

กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ แก่เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิเศษ

การพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองอุดมสุข นอกจากโครงสร้างพื้นฐาน ที่ประชาชนเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียม ในด้านการศึกษาเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ให้ความสำคัญเช่นกัน โดยเฉพาะการส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิเศษ รัชมี พลเทียน นักวิชาการศึกษาคำนายการ สำนักการศึกษา เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ได้กล่าวถึงแนวทางการปฏิบัติงานไว้ว่า

"เริ่มด้วยการสำรวจเด็กในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ซึ่งมี 41 ชุมชน สถานศึกษา ในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ มีอยู่ 7 แห่ง ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในที่นี้จะมีส่วนหนึ่งซึ่งเป็นเด็กด้อยโอกาสในเขตชุมชน หรือว่าครอบครัวที่ยังต้องการความช่วยเหลือ เราก็จะไปค้นหาคุณครูและทำการออกสำรวจแต่ละชุมชน รวบรวมข้อมูลว่าปีนี้มีกี่คนที่ต้องได้รับการส่งเสริม และกลับมาวางแผนว่าเราจะส่งเสริมเด็กกลุ่มนี้ได้อย่างไรบ้าง

คุณครูสอนเด็กด้อยโอกาสมาจัดมาเสริมให้ก็คือใช้เวลาหลังเลิกเรียน เด็กกลุ่มนี้ บางทีอาจสับสนหลายๆ ด้าน เราทำอย่างไรถึงจะดึงเด็กกลุ่มนี้มาใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ สร้างทักษะให้เขา ไม่ว่าจะเป็นด้านจิตสำนึกวินัยความรับผิดชอบหรือต่างๆ เช่น เด็กๆ ในชุมชนจารุกิติเป็นพื้นที่หนึ่งซึ่งได้รับความช่วยเหลือ"

กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้จากคุณครูสอนเด็กด้วยโอกาสต่างพิถีพิถัน จัดเตรียมให้เข้ากับเด็กๆ ส่วนทำให้เกิดความเพลิดเพลินก่อน จากนั้นคุณครู จึงซึมซับการสอนทักษะอื่น ๆ ให้แก่เด็ก ไม่ว่าจะเป็น เรียนรู้การขายจากการไปตลาด หรือจัดพื้นที่แสดงดนตรีให้เด็กที่มีความถนัดด้านดนตรี เป็นต้น หน้าทีของคุณครู คือหาความถนัดของเด็ก เชื่อมโยงให้เขาก้าวไปสู่ทักษะชีวิตเกิดเป็นอาชีพ เมื่อเขาเติบโตขึ้นไปได้

จากความร่วมมือของภาคีเครือข่ายทำให้ทุกภาคส่วนล้วนเป็นฟันเฟืองที่ผลักดันให้กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้แก่เด็กด้วยโอกาสและเด็กพิเศษ ก้าวต่อไป และที่สำคัญไม่ใช่เพียงการช่วยเหลือเด็กๆ เพียงเท่านั้น แต่เป็นเด็กๆ เอง ที่ทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เห็นถึงคุณค่าและมุมมองใหม่ในสังคมด้วยเช่นกัน

“พอเราเอาตัวเข้าไปอยู่ในแต่ละพื้นที่ในแต่ละชุมชน จึงได้เห็นว่า การที่เราได้ไปเห็นเรื่องปัญหาในชีวิตของเด็กแต่ละคนแต่ละครอบครัว ทำให้เราเห็นเด็กบางคนที่ต้องให้เขาจะมีปัญหาขนาดไหน เขาเองยังสามารถปรับตัว เรียนรู้ที่จะก้าวไปข้างหน้า บางครั้งเราก็ได้รับบทเรียนสิ่งเหล่านี้จากเขา และบางครั้งเขาเองก็สอนในเรื่องความเป็นคนให้กับเราเหมือนกัน เข้าอกเข้าใจกันและกัน เราไม่ใช่แค่ครู แต่เราเป็นเหมือนเพื่อนและพี่ของเขา ในการดูแลซึ่งกันและกัน สิ่งนี้ที่ผมคิดว่า เป็นสิ่งที่เขาสอนผมให้เห็นคุณค่าของคนมากขึ้นกว่าเดิม”

ภัทรดล อยู่สุข ครูอาสาสอนเด็กด้วยโอกาส
สำนักการศึกษา เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ คุณครู
ที่เข้ามาช่วยเติมเต็มให้แก่เด็ก ๆ ชุมชนจตุร สมดังคำพูด
แทนใจจากน้องก๊าก-เด็กหญิงณัฐฐิณีษา คุณประทุม
กล่าวทิ้งท้ายไว้ว่า

**"ขอบคุณคุณครูแจ๊คที่เข้ามาเพิ่มสีสัน
สวยงามให้กับชุมชนค่ะ"**

ภาพสินธุ์เมืองแห่งการเรียนรู้สู่คนอายุยืนด้วยโมเดล “ชุมชนกรุณา”

วิสัยทัศน์ของเทศบาลเมืองภาพสินธุ์คือการมุ่งพัฒนาให้เป็นเมืองอุดมสุข หนึ่งในแผนงานที่ประสบความสำเร็จ คือ **“ชุมชนกรุณา”** โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตของคนในชุมชนที่เอื้อเฟื้อเกื้อกูลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เทศบาลเมืองภาพสินธุ์ได้เข้ามาเป็นตัวกลางนำองค์ความรู้และกระบวนการเข้ามาให้ผู้ที่สนใจได้เป็นหลักยึดในการทำงาน

“เราเริ่มต้นจากการสร้างจิตอาสา แล้วทุกครั้งที่เวลาจิตอาสาทำงานจะมีช่วงที่รู้สึกกำลังใจถดถอย แต่เรายังขาดความรู้ที่จะเยียวยาตัวเอง เรียกว่าอาการถดถอย ซึ่งกระบวนการเหล่านี้ เราจำเป็นจะต้องมีการทำหลักสูตรให้ชัดเจน โครงการภาพสินธุ์เมืองแห่งการเรียนรู้สู่คนอายุยืน เน้นทำงานวิจัยที่จะทำให้รู้ว่าคนภาพสินธุ์ทำอะไรจะอายุยืน แต่ผลจากงานวิจัยทำให้เห็นว่าสิ่งที่ประชาชนต้องการมากกว่าโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ที่ประชาชนอยากได้ เขาอยากให้ชุมชนเขามีความสุข และที่สำคัญให้คนที่ด้วยโอกาสได้รับการช่วยเหลือ แนวคิดชุมชนกรุณา จึงเป็นโมเดลให้คนภาพสินธุ์นำมาใช้ในการดูแลประชาชนด้วยตนเอง” ดารุณี สุดาอึ้ง หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ จิตอาสาเมืองน้ำดำโครงการชุมชนกรุณา เล่าถึงที่มา

โครงการชุมชนกรุณา มีภาคีหลายภาคส่วนให้ความสนับสนุน โดยมีเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ให้องค์ความรู้เพื่อให้เกิดกระบวนการการทำงานที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีเงินและสิ่งของบริจาคจากภาคส่วนต่างๆ ที่ใช้ในการขับเคลื่อนโครงการให้เดินหน้าต่อไป

โครงการชุมชนกรุณาช่วยเหลือครอบคลุมใน 4 มิติ คือ

1. สาธารณสุขกรุณา ดูแลด้านสาธารณสุขและคุณภาพชีวิต
2. สวัสดิการกรุณา ดูแลให้ประชาชนทุกคนในเขตเทศบาลได้รับสวัสดิการขั้นพื้นฐานที่พึงมีพึงได้ โดยเฉพาะกลุ่มคนเปราะบาง เช่น สตรีในการรักษาพยาบาลหรือการช่วยเหลือต่างๆ
3. ประชากรกรุณา ดูแลให้ประชาชนมีกระบวนการช่วยเหลือกันอย่างเป็นระบบ
4. ศึกษากรุณา ปลูกฝังให้ชุมชนกรุณาเกิดเป็นระบบการศึกษา และดูแลเด็กด้วยโอกาสในชุมชนให้ได้รับการศึกษาที่เท่าเทียมกับคนอื่น

“พวงหรีดที่ชุมชนเรากำหนดทำครบทุกทั้ง 4 มิติก่อนที่จะเป็นพวงหรีดเราจะมีการทำกระบวนการกลุ่มว่าเราอยากจะช่วยเหลือกลุ่มคนที่ยากไร้ให้มีอุปสรรคยังชีพอย่างไรนอกจากการบริจาค ซึ่งส่วนหนึ่งชาวบ้านก็มองเห็นว่า พวงหรีดในอดีตส่วนใหญ่ทำให้เกิดขยะตกค้างในวัด จึงนำเอาความกรุณาของชาวบ้านคือเวลาใครมีงานตายเกิดขึ้นเอาสิ่งของพวกนี้มาบริจาครวมกันเสร็จแล้วมอบให้กับญาติผู้ตาย หรือส่งต่อไปที่วัด ส่วนหนึ่งก็คือได้ไปดูแลกัน นี่คือการบริการอย่างหนึ่ง แล้วสังเกต แม้แต่ผู้ใหญ่เด็ยนี้ติดเกม ติดอินเทอร์เน็ต การดึงพวกนี้มาจะทำให้พวกเขาเข้าสู่กระบวนการทางสังคม มีสังคมมากขึ้นรู้สึกไม่โดดเดี่ยว ก็เป็นสาธารณสุขกรุณา ศึกษากรุณาด้วยเหมือนกัน ประชากรกรุณาคือสิ่งของที่ชาวบ้านดูแล สวัสดิการกรุณาคือเมื่อพวงหรีดเหล่านี้ไปถึงวัดก็นำไปแยกใช้ในชีวิตประจำวันโดยเฉพาะส่งต่อไปให้กับคนยากจนได้” ดารุณี สุดาอึ้ง หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ จิตอาสาเมืองน้ำดำโครงการชุมชนกรุณา กล่าวถึงพวงหรีดที่เชื่อมโยงกับแนวคิดชุมชนกรุณา

จิตอาสาของโครงการชุมชนกรุณา ตั้งแต่เริ่มต้นจนปัจจุบันมีความหลากหลาย เป็นอย่างมาก ดังเช่น พระอาจารย์ณานิพิทย์ อินุกจारी ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดประชานิยม ซึ่งเป็นพระจิตอาสาร่วมโครงการชุมชนกรุณา ในการเข้าเยี่ยมให้ธรรมะกับผู้ป่วยระยะท้าย โดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาสหรือกลุ่มเปราะบาง

“เริ่มแรกทีเดียว การตายดี มาจากแนวคิดที่ว่าคนเราไม่ต้องไปตื่นกลัวกับการตาย การวางแผนชีวิตของตนเองไว้ว่าบั้นปลายสุดท้าย หากว่าจะต้องตายเราจะวางแผน การใช้ชีวิตหรืองานศพของเราเอาไว้ได้อย่างไร เพื่อให้คนข้างหลังจะได้ไม่ต้องเป็นทุกข์ นอกจากนี้ ชุมชนกรุณาถือว่าเป็นกลไกสำคัญในการเข้าไปสนับสนุนดูแลปัจจัยขั้นพื้นฐาน ของประชาชน ซึ่งเราเน้นไปที่กลุ่มคนเปราะบางก่อนให้ได้รับอย่างเท่าเทียม

สิ่งที่ดีมีประโยชน์เราก็ไม่ควรจำกัดอยู่เฉพาะของเราเอง แต่การจะขยายไปก็ต้องได้รับความร่วมมือจากชุมชนอื่น จากหน่วยงานอื่นๆ ได้เห็นความสำคัญของแนวคิดนี้ว่าเป็นประโยชน์กับเขา ทีมงานเราเองยินดีที่จะผลักดัน ขับเคลื่อน สนับสนุนให้มันเกิดขึ้นต่อไป ยังชุมชนอื่นด้วย การจะขับเคลื่อนไปให้ได้มาก คือการเสียสละกำลังคน คำว่าจิตอาสา คือไม่ได้ค่าตอบแทน ทุกคนมีแต่จิตอาสาไปทำด้วยใจกันทั้งนั้น”

พระอาจารย์ณานิพิทย์ อินฺทจารีย์ พระจิตอาสาของโครงการชุมชนกรุณา กล่าวถึงความหวังที่จะได้เห็นโครงการนี้สร้างประโยชน์ให้ชุมชนอื่น ๆ ในอนาคต เช่นเดียวกับ **รัชณี ฤกษ์เรือง อสม.ชุมชนเกษตรสมบูรณ์** จิตอาสาโครงการชุมชนกรุณาที่ออกทำหน้าที่ช่วยเหลือชาวบ้านในชุมชนด้วยใจอาสาอย่างเต็มเปี่ยม **“เราช่วยเท่าที่เราจะช่วยให้ไม่ใช่ช่วยแล้วพินที่เราทำไม่ได้เราทำที่เราทำได้แต่พอเห็นเขาดีขึ้นจากที่แทบจะสิ้นหวัง แทบไม่มีอะไรเลย เดี่ยวนี้เขาเริ่มมีกำลังใจ เขาคิดจะสู้ต่อแล้วเราก็ภูมิใจ”**

“หลายคนอาจจะสงสัยว่าชุมชนกรุณา นี่คืออะไร จริงๆ ชุมชนกรุณา คือกระบวนการที่ชุมชนช่วยเหลือชุมชนโดยชุมชนเอง แต่ประเด็นที่สำคัญมากที่สุด คือต้องมีระบบที่ชัดเจน เพราะถ้าระบบไม่ชัดเจนเมื่อไหร่ เวลาเจอปัญหาเราจะไม่รู้ว่าต้องส่งต่อไปที่ใคร แปลว่าเทศบาลต้องมีผู้ประสาน ซึ่งเชื่อว่าทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถทำได้ แต่กระบวนการนี้ต้องชัดเจน และวันนี้เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ทำให้เห็นว่ากระบวนการนี้มันสร้างได้จริง สำหรับรางวัลที่ได้รับจากสถาบันต่างๆ เป็นแค่ส่วนประกอบ แต่ส่วนที่สำคัญที่สุดคือการทำให้ประชาชนรู้ว่าตัวเองมีคุณค่า และคุณค่าในตัวเองนั้นสามารถส่งต่อให้คนอื่นได้อย่างไร และเห็นชัดเจนมากที่สุดคือเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ได้สร้างระบบนี้ขึ้นมา จิตอาสาจะเป็นกลุ่มวัยทำงานไปค่อนข้างผู้สูงอายุ แต่กระบวนการพวกนี้ได้มีการส่งต่อไปยังเยาวชนด้วยซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญ”

ดารุณี สุตาอั้ง หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ จิตอาสาเมืองน้ำดำ โครงการชุมชนกรุณา กล่าวถึงส่วนสำคัญของโครงการทั้งท้าย

บทสรุป

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาการพัฒนาเมืองของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จะไม่สามารถประสบความสำเร็จได้เลยหากไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่ทุกคน ที่ร่วมใจร่วมแรงพร้อมทำตามนโยบายการพัฒนาเมืองต่างๆ จนประสบความสำเร็จ

“ความสำเร็จของการพัฒนาเมืองอยู่ที่พี่น้องประชาชนของเราให้ความร่วมมือ แต่ก่อนที่เขาจะให้ความร่วมมือ ก็เป็นเรื่องของเรา ซึ่งเป็นผู้บริหาร เราจะสร้างความเข้าใจให้กับเขาให้เข้าใจได้อย่างไร ถ้าเข้าใจแล้วประโยชน์ก็เกิดกับชุมชนแน่นอน ทุกคนจะให้ความร่วมมือจากนั้นนำมาแปลงเป็นวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ของเมือง ให้พนักงาน ชาวบ้าน ผู้นำชุมชนเข้าใจอย่างง่ายและนำไปใช้ กลายเป็นหลักการสร้างชุมชนเข้มแข็ง อย่างเช่นการสร้างชุมชนเข้มแข็งให้เป็นชื่อใหม่ชุมชนกรุณา คือปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ พออธิบายไปอย่างนี้ก็เข้าใจการขับเคลื่อนชุมชนกรุณาเราก็ขับเคลื่อนพร้อมๆ กัน” จารุวัฒน์ บุญเพิ่ม นายกเทศมนตรีเมืองกาฬสินธุ์

เทศบาลตำบลคลองตำหรุ

อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี
รางวัลชนะเลิศเทศบาลน่าอยู่อย่างยั่งยืน
ยอดเยี่ยมระดับประเทศ

ขนาดพื้นที่ : 9.8 ตารางกิโลเมตร
จำนวนชุมชน : 5 ชุมชน
จำนวนประชากร : 4,702 คน (ประชากรแฝง
ประมาณ 20,000 คน)
จำนวนครัวเรือน : 6,571 ครัวเรือน
ที่ตั้งที่ทำการฯ : 88 หมู่ 3 ตำบลคลองตำหรุ
อำเภอเมืองชลบุรี
จังหวัดชลบุรี 20000
โทรศัพท์ : 0 3814 5666

อิฏฐาทรพย์ อายุเจริญ นายกเทศมนตรีตำบลคลองตำหรุ

เมืองคลองตำหรุ มาจากคำว่า ตำหรุ ที่แปลว่า ร่องน้ำ ที่มีน้ำไหลผ่านสมัยก่อนนอกจากคนที่นี้จะประกอบอาชีพทำนาเกลือแล้ว ยังทำอาชีพเกี่ยวกับไม้ อากิ ต้นจาก โกงกาง ปรง ตะบูน เป็นต้น ซึ่งเวลาปลูก ชาวบ้านจะต้องขุดตำหรุ เพื่อนำน้ำเข้าไปในพื้นที่มาเลี้ยงต้นไม้ที่ปลูกไว้ ต่อมาชาวบ้านเห็นร่องน้ำมากมาย จึงเรียกบริเวณนี้ว่า คลองตำหรุ ตั้งแต่นั้น เป็นต้นมา

วิสัยทัศน์

“พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
ฟื้นฟูเศรษฐกิจ ส่งเสริมคุณภาพชีวิต
เท่าเทียมสิทธิเข้าถึงการรักษา
พัฒนาอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
ยึดมั่นหลักธรรมาภิบาล”

การประกอบอาชีพของผู้คนสมัยก่อนจะทำนาเกลือและประมงเป็นหลัก แต่ปัจจุบันด้วยสภาพสังคมเปลี่ยนไป การทำนาเกลือ เลี้ยงหรือหากุ้ง ปู ปลา จึงเป็นเพียงอาชีพเสริมของครัวเรือนริมน้ำเท่านั้น อีกทั้งพื้นที่ได้แปรสภาพกลายเป็นนิคมอุตสาหกรรม มีโรงงานเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ประชาชนโดยเฉพาะที่อยู่ในวัยแรงงาน จึงนิยมไปเป็นพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมแทน

เทศบาลตำบลคลองตำหรุ มีประชากรตามทะเบียนราษฎร จำนวน 4,702 คน ในจำนวนนี้ เป็นผู้สูงอายุ 639 คน ผู้ป่วยติดเตียง 30 คน ผู้พิการ 74 คน แต่มีประชากรแฝงประมาณ 20,000 คน จึงทำให้มีการใช้ ทรัพยากรในพื้นที่และเกิดปัญหาต่างๆ ตามมา เช่น ปัญหาทางสังคม ปัญหาด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะปริมาณขยะที่เพิ่มมากขึ้น

แผนที่มีภูมิวิเศษชุมชน

เทศบาลตำบลคลองตำหรุ มีการควบคุมการใช้ประโยชน์ ที่ดินในพื้นที่ให้เป็นไปตามประกาศของคณะกรรมการนโยบาย เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก หรือ EEC โดยร่วมมือกับสำนักงาน สิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 13 ชลบุรี และ กสจ.ชลบุรี จัดทำแผนที่มีภูมิวิเศษชุมชน เพื่อใช้ประกอบการวางแผนพัฒนาเมือง

มีการจัดพื้นที่ให้เหมาะสมและเอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดีของคน ในชุมชน เช่น การออกแบบลานออกกำลังกาย พื้นที่สำหรับ อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้พิการและผู้ทุพพลภาพ เช่น ห้องน้ำ ทางลาด ที่จอดรถ นอกจากนี้ยังมีการจัดสาธารณูปโภคที่ครบครัน และติดตั้งระบบความปลอดภัย กล้อง CCTV รวมถึงการซ่อม แผนป้องกันภัยพิบัติ และจัดทำแผนอนามัยสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับ ภาวะฉุกเฉินและการคำนึงถึงภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

ส่งเสริมสุขภาพครอบคลุมทุกกลุ่มวัย

เพราะตำบลคลองตำหรุมีประชากรอพยพเข้ามาอยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก ส่วนหนึ่งเป็นผู้ที่ยกย้ายเข้ามาทำงานในภาคอุตสาหกรรมต่างๆ ที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง เทศบาลตำบลคลองตำหรุจึงจัดโครงการเพื่อดูแลและส่งเสริมสุขภาพครอบคลุมทุกกลุ่มวัย ไม่ว่าจะเป็น

กลุ่มเด็กเล็ก ตรวจคัดกรองสุขภาพ ภาวะโลหิตจาง สายตา สุขภาพช่องปาก เคลือบฟลูออไรด์ คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนเด็กเล็กทั้งหมด

กลุ่มวัยรุ่น ให้ความรู้เรื่องการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ยาเสพติด ป้องกันการจมน้ำ การช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

กลุ่มวัยทำงาน คัดกรองโรค NCDs ในกลุ่มอายุ 35 ปีขึ้นไป ซึ่งมีจำนวน 2,652 คน มีการส่งเสริมเศรษฐกิจ พัฒนาและส่งเสริมผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่น เพื่อสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชน

กลุ่มผู้สูงอายุ ส่งเสริมสุขภาพร่างกาย จิตใจและสิ่งแวดล้อม คัดกรองสุขภาพทุกเดือน เพื่อประเมินสุขภาพ 9 ด้าน ได้แก่ ความคิดความจำ การเคลื่อนไหวและความเสี่ยงหกล้ม โภชนาการ การมองเห็น การได้ยิน สุขภาพช่องปาก ภาวะซึมเศร้า การกลืนปัสสาวะ และกิจวัตรประจำวัน

กลุ่มเปราะบางและผู้ยากไร้ในชุมชน ติดตั้งอุปกรณ์แจ้งเตือนฉุกเฉินที่เรียกว่าระบบ SOS ทำให้ส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปช่วยเหลือได้ทันทีที่มีกิจกรรมลงพื้นที่ในชุมชน เพื่อให้กำลังใจ มอบอุปกรณ์ทางการแพทย์ เช่น รถเข็น ที่นอนลม ออกซิเจน อาหารเหลว เป็นต้น โดยใช้งบประมาณจากกองทุนธนาคารขยะ เทศบาลตำบลคลองตำหรุ

โครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ

แม้ในบริเวณพื้นที่ตำบลคลองตำหรุ จะมีโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้น แต่ด้วยวิกฤตด้านการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร ที่ต้องเผชิญกับจำนวนเด็กเกิดใหม่น้อยลง ขณะที่ประชากรสูงอายุเพิ่มมากขึ้น

อัญญาทรัพย์ อายุเจริญ นายกเทศมนตรีตำบลคลองตำหรุ กล่าวว่า

“ทางเทศบาลคิดและหาแนวทางเพื่อรองรับผู้สูงอายุในพื้นที่อยู่เสมอ เราตระหนักและเห็นความสำคัญของการเป็นสังคมสูงอายุ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ สอนการใช้เทคโนโลยี อำนวยความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต เพราะอย่างน้อยจะทำให้พวกเขาเป็นหลักประกันที่มั่นคง ปลอดภัย ไม่รู้สึกเหงาหรือเดียวดายในบั้นปลายของชีวิต”

สำหรับโครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ทางเทศบาลได้จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุอยู่เสมอ โดยจะจัดที่ศาลาประชาคมเทศบาลตำบลคลองตำหรุ ผู้สูงอายุจะได้พบปะทักทายและเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้สูงอายุคนอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นเป็นการรับบริการจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลคลองตำหรุ (ตรวจคัดกรองสุขภาพเบื้องต้น วัดความดัน ชั่งน้ำหนักและวัดรอบเอว) การสวดมนต์ไหว้พระ ฟังบรรยายให้ความรู้จากวิทยากร ฝึกการออกกำลังกายเพื่อให้เหมาะกับช่วงวัย และมอบอุปกรณ์ ให้แก่สมาชิกชมรมผู้สูงอายุ

“สำหรับชมรมผู้สูงอายุเทศบาลตำบลคลองตำหรุ สร้างโอกาสให้ผู้สูงอายุเกิดการรวมกลุ่มได้พบปะและทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันและเป็นการเตรียมความพร้อมทางสังคม เพื่อเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีความสุข”

ศูนย์เรียนรู้ทรัพยากรธรรมชาติและพืชสมุนไพรประจำถิ่น

ปัญหาจากการขยายตัวของเมืองการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรม รวมถึงสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสุขภาพของคนในพื้นที่ เทศบาลตำบลคลองตำหรุ จึงได้จัดทำศูนย์เรียนรู้ทรัพยากรธรรมชาติและพืชสมุนไพรประจำถิ่น บริเวณหน้าเทศบาลตำบลคลองตำหรุ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และที่พักผ่อนหย่อนใจแก่ประชาชน นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดความมั่นคงทางด้านอาหาร

การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ มีการจัดโครงการปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อคงสภาพความอุดมสมบูรณ์ เป็นการสร้างแหล่งอาหารทางธรรมชาติในระบบนิเวศ พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว สร้างงานสร้างรายได้ และสร้างความมั่นคงทางอาหาร เพื่อรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในอนาคต

อีกทั้งเทศบาลจะมีการสอดแทรกเนื้อหาในหลักสูตรการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับบริบทและอัตลักษณ์ของท้องถิ่น ถ่ายทอดองค์ความรู้โดยปราชญ์ชาวบ้าน จัดกิจกรรมปลูกผักไร้สารพิษ หนูน้อยปลูกผัก ปลูกต้นไม้ประจำถิ่นเนื่องในวันแม่แห่งชาติ รวมถึงปลูกพืชผักสวนครัวและพืชพื้นถิ่น เพื่อไว้ศึกษา เช่น ชะคราม ขลู่ เป็นการปลูกฝังให้เด็กและเยาวชน เกิดความรักท้องถิ่น มีความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

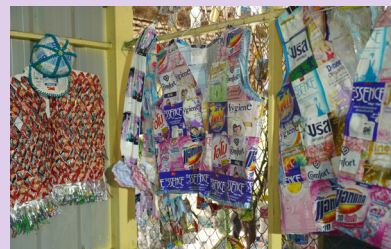

ศูนย์เรียนรู้การบริหารจัดการขยะแบบครบวงจร

ณัฐพิชชา ดวงพระทัย ผู้อำนวยการกองสาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม กล่าวว่

“ศูนย์เรียนรู้การจัดการขยะแบบครบวงจร มีที่มาจาก การจัดตั้งกองทุนธนาคารขยะ มีกองทุนแล้ว ทีนี้เราไม่มีที่ ที่จะเอาขยะรีไซเคิลมาคัดแยก จึงสร้างเป็นศูนย์เรียนรู้ ไปด้วยเลย เพื่อที่จะให้คนในชุมชน เช่น นักเรียน กลุ่มเยาวชน กลุ่มวัยทำงานที่อยู่ในชุมชน เข้ามาเรียนรู้การบริหารจัดการ ขยะของเทศบาล”

โดยศูนย์เรียนรู้การบริหารจัดการขยะอย่างครบวงจรนั้น จะให้ความรู้เรื่องการจัดการขยะ ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ส่งเสริมการคัดแยกขยะตามหลัก 3Rs สาธิตเรื่อง ของถังขยะเปียกลดโลกร้อน การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ การทำปุ๋ย จากเศษอาหาร รวมถึงการรีไซเคิลขยะเป็นสิ่งของต่างๆ เช่น นำเศษไม้ไฟจากทะเลมารีไซเคิลและก่อสร้างเป็นศูนย์เรียนรู้ การบริหารจัดการขยะแบบครบวงจรแห่งนี้ด้วย

กิจกรรมลดฝุ่น PM_{2.5}

สถานการณ์ฝุ่นละออง PM_{2.5} นับวันยิ่งทวีความรุนแรง และกระจายไปทุกพื้นที่ของประเทศไทย ในส่วนของบริเวณเทศบาลคลองตำหรุ พบปัญหาฝุ่น PM_{2.5} มีค่าเกินเกณฑ์มาตรฐานอยู่บ้าง แต่ทางเทศบาลไม่ได้นิ่งนอนใจ พร้อมแก้ไขปัญหานี้อย่างดีที่สุดในทุกวัน

การจัดการคุณภาพอากาศ รวบรวมข้อมูลผลคุณภาพอากาศ PM_{2.5} จากเว็บไซต์ Air4Thai (<http://air4thai.pcd.go.th>) ซึ่งตั้งสถานีตรวจวัดอยู่ที่ตำบลบ้านสวน อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ค่าการตรวจวัดนี้ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลคลองตำหรุด้วย และประสานขอข้อมูลกับภาคเอกชนในพื้นที่ที่มีการตรวจวัดคุณภาพอากาศ คือบริเวณวัดบุญญราศรี และบริเวณหลังบ้านคุณอรสา หมู่ที่ 6

โดยมีการจัดกิจกรรมฉีดน้ำรดถนนเพื่อลดฝุ่น การจัดทำมาตรการป้องกันอันตรายจากฝุ่น PM_{2.5} และประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ให้ประชาชนรับรู้ นอกจากนี้ยังได้ขอความร่วมมือจากสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ ภาค 13 ชลบุรี ในการตรวจวัดเสียง และควันท้าจากรถยนต์ราชการที่ใช้น้ำมันดีเซลของเทศบาล ซึ่งผลการตรวจพบว่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ร้อยละ 100

ศูนย์เรียนรู้ธนาคารต้นไม้ป่าชายเลนตามรอยพ่อ

เทศบาลตำบลคลองตำหรุมีบริเวณที่อยู่ติดแนวป่าชายเลนที่มีชื่อเสียงของประเทศ แต่ปัจจุบันพื้นที่บริเวณนี้มีชาวบ้านเข้าไปใช้ประโยชน์ทั้งเป็นที่อยู่อาศัยและการประกอบอาชีพ จึงทำให้เกิดความเสื่อมโทรมและมีแนวโน้มที่จะถูกทำลาย

ทางเทศบาลได้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ธนาคารต้นไม้ป่าชายเลนตามรอยพ่อ เพื่อส่งเสริมความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศน์และเพาะพันธุ์กล้าไม้ป่าชายเลนจากกระบอกลำไ้ไฟที่ชุมชนสร้างขึ้น เพื่อหารายได้

ซึ่งสามารถนำไปปลูกได้ทั้งกระบอกลำไ้ไฟ ช่วยเพิ่มอัตราการรอดของต้นไม้และป้องกันเพรียงกัดต้นอ่อนลดขยะจากถุงเพาะชำ นอกจากนี้ยังใช้ไม้ไฟทะเลที่ผ่านการใช้งานแล้ว มาแปรรูปเป็นถ่านไบโอชาร์ เพื่อผสมดินปลูกต้นไม้และกล้าไม้ พร้อมทั้งจัดทำข้อมูลทะเบียนพรรณไม้ เพื่ออนุรักษ์พืชประจำถิ่นให้คงอยู่คู่กับชุมชนไปนานเท่านาน

ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ One Stop Service หรือ OSS

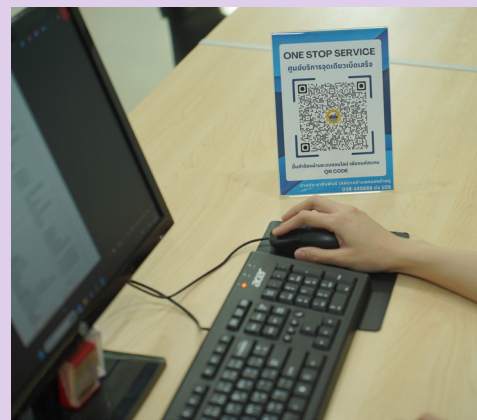
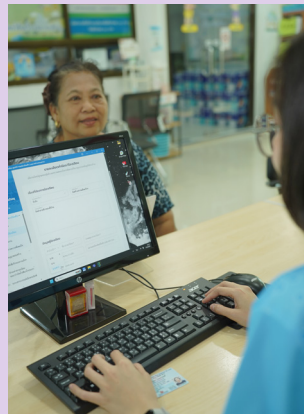

สาวิตรี รักษาศล ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และงบประมาณ กล่าวว่
“ศูนย์ OSS เป็นโครงการตามนโยบายของกระทรวงมหาดไทย แต่ทางเทศบาล
ตำบลคลองตำหรุ ได้นำเทคโนโลยีมาเสริม เพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงการบริการ
มากยิ่งขึ้น”

เพื่อให้การบริการประชาชนในตำบลคลองตำหรุเป็นไปอย่างเต็มประสิทธิภาพ
เมื่อใช้บริการไม่ต้องรอลานาน เทศบาลคลองตำหรุจึงจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ
One Stop Service หรือ OSS เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและนำระบบท้องถิ่นดิจิทัล (Digital Government
Platform : DGP) เข้ามาใช้ในการทำงาน

โดยนำเทคโนโลยี Mobile application, website และระบบ Line application เข้ามาแจ้งเตือนเจ้าหน้าที่
ในการบริหารงานและตอบสนองต่อการบริการ และข้อร้องเรียนของประชาชน อีกทั้งยังมีการกระจายข่าวสารเกี่ยวกับ
ศูนย์เรียนรู้หลายแห่ง เช่น ศูนย์เรียนรู้การบริหารจัดการขยะแบบครบวงจร กองทุนธนาคารขยะ ศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญา
นาเกลือคลองตำหรุ เป็นต้น

การจัดการเรื่องร้องเรียน เริ่มจากสแกน QR code ด้านหน้าเพื่อกรอกแบบคำร้อง โดยจะมีเจ้าหน้าที่
คอยให้คำแนะนำและช่วยเหลือ เมื่อเอกสารเข้าสู่ระบบ เจ้าหน้าที่จะรับคำร้องลงระบบและส่ง SMS แจ้งเตือนประชาชน
เป็นระยะๆ เพื่อให้ทราบว่ ตอนนี้เอกสารอยู่ในขั้นตอน ซึ่งไม่เกิน 3 วันทำการ เรื่องร้องเรียนจะดำเนินการเสร็จสมบูรณ์
โดยเจ้าหน้าที่จะถ่ายภาพพร้อมส่ง SMS แจ้งเตือนไปให้ ถือว่ สะดวก รวดเร็ว ส่งผลดีต่อการบริการประชาชน

กองทุนธนาคารขยะอุ่นใจ สร้างสุข 12 มิติ +

เทศบาลได้จัดให้มีเวทีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เพื่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมวางแผน ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมรับประโยชน์ และร่วมติดตามประเมินผล นำมาสู่การแก้ปัญหาขยะมูลฝอย และนำรายได้ไปช่วยเหลือผู้เปราะบาง ผู้พิการ ผู้ทุพพลภาพ และผู้ยากไร้ในชุมชน ผ่านรูปแบบการจัดตั้งกองทุนธนาคารขยะ

โดยมีภาคประชาชนเป็นผู้บริหารจัดการ และเจ้าหน้าที่เทศบาลเป็นผู้เลี้ยงและที่ปรึกษา มีนโยบายการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นทุนและเกิดประโยชน์จากขยะไม่มีค่า ให้มีราคา เป็นรายได้ และนำมาช่วยแก้ไขปัญหาในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้เปราะบาง ผู้พิการ และผู้ยากไร้ในชุมชน จึงเกิดแนวคิดและการดำเนินงานคือ จัดทำธรรมนูญตำบล ในการจัดการสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

จึงจัดตั้ง “กองทุนธนาคารขยะเทศบาลตำบลคลองตำหรุ” เปิดบัญชีกองทุน ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและสถานประกอบการรับรู้และเกิดการมีส่วนร่วม โดยจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น

กิจกรรม **Knock the door** เคาะประตูบ้านประชาชน และสถานประกอบการ เพื่อรณรงค์คัดแยกขยะ ประชาสัมพันธ์กองทุนธนาคารขยะเพื่อรับสมัครสมาชิก กิจกรรม **“ขยะในมือคุณคือบุญที่ยิ่งใหญ่”** กิจกรรมดนตรีเปิดหมวกในงานเทศกาลต่าง ๆ กิจกรรมขยะแลกของและรับบริจาคขยะรีไซเคิลในวันที่มีการจัดตลาดนัดชุมชน กิจกรรม **“ทอดผ้าป่าขยะรีไซเคิล”** รับซื้อขยะรีไซเคิลจากชุมชน ซึ่งเปิดรับซื้อทุกวันศุกร์ในสัปดาห์สุดท้ายของเดือน ณ สำนักงานเทศบาลตำบลคลองตำหรุ

นอกจากนี้ยังมีการทดลองนำเทคโนโลยีมาติดเซนเซอร์ที่ถังขยะ หากปริมาณขยะเต็มตามที่กำหนด จะมีการแจ้งเตือนไปยังผู้ดูแลเพื่อลงพื้นที่จัดเก็บ และมีกลุ่มไลน์สำหรับแจ้งเข้ารับขยะรีไซเคิล

ในส่วนของการพัฒนาคุณภาพชีวิต มีการจัดทำทะเบียน ผู้ป่วยติดเตียง ผู้พิการ ผู้ยากไร้ที่ต้องการความช่วยเหลือ และพัฒนาคุณภาพชีวิต พร้อมทั้งสำรวจปัญหาสุขภาพ ปัญหาสังคมและความต้องการ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยเบิกจ่ายงบประมาณจาก กองทุนธนาคารขยะเทศบาลตำบลท่าบลองตำรุ จัดสวัสดิการ ฅนาปนกิจสงเคราะห์แก่สมาชิกและครอบครัว 5,000 บาท ต่อราย นำเทคโนโลยีที่เรียกว่า **“ระบบแจ้งเตือนฉุกเฉิน”** มาใช้ในการติดต่อกับผู้ป่วยติดเตียงและญาติ โดยมีระบบ แสดงพิกัดบ้านและแจ้งขอรับความช่วยเหลือฉุกเฉินมีระบบ การติดตามและประเมินผลการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

การจัดตั้งธนาคารขยะชุมชนนั้น เป็นกิจกรรม ที่ต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน ความยั่งยืน จึงจะเกิด ดังนั้นทุกภาคส่วนจึงต้องเข้ามามีส่วนร่วม สร้างแรงจูงใจให้ประชาชนและสมาชิกของกองทุน ธนาคารขยะ เกิดความยินดีและต้องการให้ความร่วมมือ ถือเป็น การปลูกฝังให้สมาชิกมีความผูกพันต่อโครงการ

ปัจจัยสู่ความยั่งยืนของกองทุนธนาคารขยะ เทศบาลตำบลท่าบลองตำรุ มีดังนี้

1. “ผู้นำต้องทำก่อน”
2. “ทุกความสำเร็จ เริ่มต้นได้ที่ตัวเรา”
3. “มีใจก็มา”
4. “สร้างเครือข่ายที่เข้มแข็ง”
5. “คัดแยกให้เป็นกิจวัตร เป็นวิถีชีวิตประจำวัน”
6. “โปร่งใส เท่าเทียมและเป็นธรรม”
7. “สุข 12 มิติ สร้างได้ถ้าเราช่วยกัน”
8. “เครือข่ายเข้มแข็ง คือพลังเปลี่ยนโลก”

ผลผลิตที่เกิดจากนวัตกรรม คือ **มิติด้านเศรษฐกิจ** มีการจ้างงานคนในชุมชนที่ว่างงานมาคัดแยกขยะ จำนวน 15 คน มีรายได้เข้าบัญชีกองทุนธนาคารขยะ จำนวนรวมทั้งสิ้น 296,092.13 บาท **มิติด้านสุขภาพร่างกาย** มีอาสาสมัครรับแลกถังแก๊สและผู้ป่วยติดเตียง และผู้พิการ อย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 วัน โดยดูแล สุขภาพร่างกาย ฝ้าระวังภาวะสุขภาพ เบาทหวาน ความดันโลหิตสูง **มิติด้านสังคมและจิตใจ** มีเครือข่าย การทำงานแบบบูรณาการ ผู้ป่วยติดเตียง ผู้พิการและผู้ดูแลคลายความวิตกกังวลเกี่ยวกับภาระค่าใช้จ่าย และปัญหาสุขภาพ ช่วยสร้างสุข 12 มิติ ได้แก่ สุขสะดวก สุขสงบ สุขสบาย สุขสะอาด สุขอนามัย สุขสำราญ สุขสวยงาม สุขมองสร้างสรรค์ สุขสีขาว สุขสืบสาน วัฒนธรรม สุขจิต และสุขสัมพันธ์ **มิติด้านสิ่งแวดล้อม** ประชาชน และภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการ จัดกิจกรรม โดย มีสมาชิกที่สมัครเข้าร่วมกิจกรรม ขยะในมือคุณ คือบุญที่ยิ่งใหญ่ จำนวน 153 ครัวเรือน สถานประกอบการกว่า 40 แห่ง โรงเรียนในเขตเทศบาล จำนวน 5 แห่ง โรงเรียนเอกชนนอกเขตเทศบาล จำนวน 7 แห่ง มีปริมาณขยะรวม 46,234.60 กิโลกรัม

ผลลัพธ์จากการดำเนินการช่วยให้เกิดการแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบาง (ผู้ป่วยติดเตียง ผู้พิการ และผู้ยากไร้ในชุมชน) ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิต มีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่ดีขึ้น ได้รับการเฝ้าระวังภาวะสุขภาพอย่างทั่วถึง มีความมั่นใจ มีความภูมิใจ รู้สึกมีคุณค่ากับครอบครัวและสังคม ครอบครัวเกิดความอบอุ่น ลดอัตราการพักรักษาตัวที่โรงพยาบาล ลดภาระค่าใช้จ่ายของครัวเรือน เกิดสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัวชุมชนและสังคมมองเห็นคุณค่าให้ความสำคัญกับผู้ป่วยติดเตียง ผู้พิการ และผู้ยากไร้ในชุมชนมากขึ้นเกิดสังคมเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในชุมชน เกิดความสำนึกรักบ้านเกิดเป็นการสร้างวัฒนธรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เกิดการจ้างงาน ผู้สูงอายุเยาวชนในชุมชน ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

บทสรุป

“ถึงแม้ความเจริญจะแผ่ขยายเข้ามาทุกย่อมหล้า แต่ถ้าเอ่ยถึง คลองตำหรุ สิ่งแรกที่คนทั่วไปนึกถึงคือป่าชายเลน ซึ่งถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความอัศจรรย์ทางธรรมชาติ มีความสวยงามระบบนิเวศที่สมบูรณ์ น้ำจืดน้ำเค็มมาบรรจบกัน จึงได้รับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อีกทั้งยังมีสินค้าพื้นเมืองคือ เกลือสมุทร ที่ผลิตได้จากนาเกลือแหล่งสุดท้ายของจังหวัดชลบุรี ด้วยยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ปัจจุบันมีผู้ประกอบการทำนาเกลือเหลืออยู่เพียงไม่กี่รายเท่านั้น ซึ่งทั้งหมดนี้ ถือเป็นทั้งความท้าทายและโอกาสของเมือง ที่ทางเทศบาลตำบลคลองตำหรุ ได้มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะพัฒนาพื้นที่ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้อยู่คู่ลูกชั่วหลาน”

อิฐฐาภรณ์ อายุเจริญ นายกเทศมนตรีตำบลคลองตำหรุ

วิถี เมือง ที่ยั่งยืน

7

รางวัลชนะเลิศ

องค์การบริหาร
ส่วนตำบลน่าอยู่

อย่างยั่งยืนยอดเยี่ยมระดับประเทศ

องค์การบริหารส่วนตำบล หนองไผ่

อ.อุทุมพรพิสัย จ.ศรีสะเกษ

ขนาดพื้นที่ : 23.20 ตารางกิโลเมตร

จำนวนชุมชน : 12 ชุมชน

จำนวนประชากร : 5,038 คน
(ไม่รวมประชากรแฝง)

จำนวนครัวเรือน : 1,179 ครัวเรือน

ที่ตั้งที่ทำการฯ : หมู่ที่ 1 บ้านหนองไผ่

ตำบลหนองไผ่

อำเภออุทุมพรพิสัย

จังหวัดศรีสะเกษ 33120

โทรศัพท์ : 0 4582 6181

ประกาศิต สุพรมธีรกุล

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่

“แม้กระทั่งเรื่องของน้ำ ชุมชนเองก็มีการบริหารจัดการเรื่องน้ำอยู่แล้ว มีประปาในหมู่บ้าน ทางองค์การบริหารส่วนตำบลเราได้เข้าไปเสริมว่า การใช้น้ำจะทำอย่างไร ถึงจะลดเรื่องของการใช้ไฟใช้พลังงานลงได้ โดยเสริมเรื่องของพลังงานแสงอาทิตย์ทำให้ลดค่าใช้จ่าย ประชาชนได้รับประโยชน์ ความร่วมมือจึงมากขึ้น”

สำหรับแผนการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีการจัดทำเป็นแผนเรื่องของการบริหารจัดการน้ำ และพื้นที่สีเขียว โดยมีนโยบายในการส่งเสริมให้พื้นที่ตำบลหนองไผ่เป็นพื้นที่สีเขียวมากขึ้น มีเป้าหมายอยู่ที่ 30-40% ของพื้นที่ ซึ่งที่ผ่านมานั้นสามารถเพิ่มได้ทุกปีและพื้นที่สาธารณะที่เป็นป่าชุมชนเดิมเกิดการฟื้นฟู เพิ่มความชุ่มชื้นให้กับพื้นที่ป่า ปัจจุบันต้นไม้เจริญเติบโตหนาแน่น ส่วนนี้เป็นความชัดเจนที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมา

วิสัยทัศน์

องค์กรมีประสิทธิภาพ ทันสมัย

ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

มีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ

นอกจากนั้น พื้นที่วัดวาอารามต่างๆ หน่วยงานรัฐ หรือหน่วยงาน ภาคเอกชน เพิ่มพื้นที่ต้นไม้ ซึ่งได้ผลตอบแทนที่ดี ประชาชนมีการปลูกต้นไม้ในพื้นที่ไร่นาของตัวเอง ทำนาแบบ ไร่นาสวนผสมการปลูกพืชผักต่างๆ หมุนเวียนกัน ช่วยลดการใช้ สารเคมี เพื่อให้พื้นดินในภาคการเกษตรที่มีความสมบูรณ์ ปลอดภัยปลอดสารพิษ เนื่องจากดินในพื้นที่ตำบลหนองไธ หรือแถบ อำเภออุทุมพรพิสัย เป็นดินที่เดิมสารอินทรีย์วัตถุไม่ค่อยสมบูรณ์ เป็นดินแข็ง จึงช่วยเสริมในเรื่องของการปลูกพืชหมุนเวียน การสร้างพื้นที่สีเขียวปลูกต้นไม้ต่าง ๆ รวมทั้งการเพิ่มพื้นที่แหล่งน้ำ ช่วยให้พื้นดินมีความเปลี่ยนแปลงไปเป็นสภาพพื้นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น

“ยังไม่หมดเท่านั้นครับ ผมยังส่งเสริมการลดการใช้พลังงานและใช้พลังงานทดแทน ซึ่งพลังงานทดแทน จะเน้นไปที่เรื่องของโซลาร์เซลล์พลังงานแสงอาทิตย์และแผนในเรื่องของการรองรับภัยพิบัติ ได้จัดเตรียมอาสาสมัคร หน่วยกู้ชีพ อปพร. ช่วยดูแล หากเกิดภัยพิบัติขึ้นในพื้นที่ตำบลหนองไธ เรามีเครื่องไม้เครื่องมือ มีรถน้ำ มีอุปกรณ์ในการช่วยเหลือประชาชน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความแห้งแล้ง ขาดแคลนน้ำ ในหน้าแล้งน้ำจะน้อย จัดเตรียมอุปกรณ์ เตรียมรถน้ำไว้เสริมเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของชุมชน”

การทุ่มเททั้งในส่วนของพนักงานเจ้าหน้าที่และการมีส่วนร่วมของชุมชน ทุกเรื่องที่ทำเป็นนโยบาย จะได้รับความร่วมมืออย่างดีโดยตลอด ทำให้เกิดผลสำเร็จหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการบริหารองค์กร อีกทั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ มีการพัฒนาความรู้ความสามารถและทุ่มเทในการทำงานมากขึ้น จึงสามารถขับเคลื่อนองค์กรตามแนวทางตามนโยบายที่ได้ประกาศไว้ได้

ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง บ้านสวนสุริยกร

ชุมพล สุริยกร ผู้ดูแลศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง บ้านสวนสุริยกร กล่าวว่

“ผมเกิดและโตที่นี่ สมัยก่อนศรีสะเกษถือเป็นจังหวัดที่ยากจนที่สุดในประเทศไทย มีการปล้นชิงลักขโมย เป็นคดีความมากมาย และที่ดินก็ทำนาได้อย่างเดียวและไม่ดีด้วย เมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆ”

เมื่อรู้ถึงปัญหามาตลอด จึงเกิดความคิดที่จะพัฒนาความเป็นอยู่ของชาวบ้านในพื้นที่ให้ดีขึ้น โดยเริ่มต้นที่บ้าน คือ สวนสุริยกรเป็นต้นแบบ จากการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียง ตามศาสตร์พระราชามาใช้ ไม่ทำนาอย่างเดียว เน้นการปลูกพืชแบบผสมผสาน ปลูกทุกอย่างที่กินได้ ตั้งแต่ไม้ใหญ่ ที่มีขนาดสูง ขนาดกลาง ไปจนถึงไม้พันธุ์เตี้ย เมื่อได้ผลดี พื้นที่เกิดความอุดมสมบูรณ์ ก็มีชาวบ้านจากชุมชนต่างๆ และหน่วยงานราชการสนใจ จึงขยับขยายปรับเปลี่ยนเป็นศูนย์การเรียนรู้แบบเศรษฐกิจพอเพียงขึ้น

โดยในศูนย์การเรียนรู้แบ่งออกเป็นฐานต่างๆ ได้แก่ การเลี้ยงปลา การทำปุ๋ยคอกแบบผสมผสาน การเลี้ยงเป็ด พันธุ์ไข่ การเลี้ยงไก่ไข่พันธุ์พื้นเมือง ปลูกพืชผักสมุนไพร ปลูกผลไม้ เป็นต้น

นอกจากนั้นมีการคัดแยกขยะ เช่น การนำใบไม้ มาทำเป็นปุ๋ยหมัก ด้วยวิธีการนำใบไม้มาทับถมกัน จากนั้นรดด้วยน้ำหมักเพื่อเร่งการย่อยสลาย กระทั่งกลายเป็นปุ๋ย คุณภาพดีไร้สารเคมีที่เป็นประโยชน์กับพืช

กลุ่มการแปรรูปขยะพลาสติก เป็นไม้กวาด

จุดเริ่มต้นมาจากทางองค์การบริหาร ส่วนตำบลหนองไผ่สงเสริมให้ชุมชน มีส่วนร่วม ในการคัดแยกขยะที่ต้นทาง โดยจะแยกขยะออกเป็น 4 ประเภท โดย 1 ในนั้นมีขยะรีไซเคิลรวมอยู่ด้วย ซึ่งจะมี ธนาคารขยะของชุมชน คอยรับซื้อและจำหน่ายทำให้ เกิดรายได้ในชุมชน แต่เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าของขยะ ให้มากขึ้น จึงเกิดการนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ รวมถึงไม้กวาดที่ทั้งเป็น ประโยชน์และนำมาใช้ได้จริง เริ่มต้นที่บ้านนอนเคียง หมู่ที่ 6 เป็นที่แรก

ขั้นตอนจะเริ่มจากการคัดแยกขยะ แต่ในส่วนของ กลุ่มบ้านนอนเคียง จะมีกลุ่มธนาคารขยะของหมู่บ้าน โดยเฉพาะ ดังนั้นจึงสามารถคัดขยะที่เป็นขวดพลาสติก ที่มีคุณภาพดี มาแปรรูปด้วยการทำเป็นเส้น จากเครื่อง แปรรูปดึงเส้น จากนั้นนำขึ้นบนแบบพิมพ์และนำไปต้ม สูดถ่ายนำมาตัดและถักเป็นไม้กวาดที่สามารถใช้งานได้ และจัดจำหน่ายที่วัด แหล่งท่องเที่ยวและร้านค้าในชุมชน โดยจะให้เปอร์เซ็นต์กับร้านค้าที่จำหน่าย ส่วนรายได้ ที่เหลือจะเข้ากลุ่มเป็นเงินปันผล ซึ่งสมาชิกของกลุ่ม จะดำเนินการบริหารจัดการเองทั้งหมด

ผลดีจากการดำเนินโครงการที่เห็นได้ชัดคือ ขยะในพื้นที่ลดลง ผู้คนรู้คุณค่าของการคัดแยกขยะมากขึ้น ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ เพ็ญภา ลีสัน นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ ยังกล่าวอีกว่า **“สิ่งนี้สร้างความภาคภูมิใจ เพราะเวลาที่มีการประกวดจังหวัดสะอาดเมื่อไหร่ ชาวบ้านจะได้รับเชิญให้ไปจัดนิทรรศการนำเสนอผลงานในทุกๆ ปี ถือว่าเป็นตัวแทนระดับจังหวัดในการแปรรูปขยะรีไซเคิล”**

โครงการพัฒนาระบบสุขาภิบาล ในชุมชน

เป็นภาพรวมของการพัฒนาเมือง เนื่องจากเมื่อ 4 ปีที่ผ่านมา ทางองค์การบริหารส่วนตำบล ได้รับงบประมาณอุดหนุนหมู่บ้านคือ โครงการพระราชดำริด้านสาธารณสุข ซึ่งทางหมู่บ้านได้ประชุมหารือกัน ส่วนใหญ่ต้องการนำงบประมาณมาพัฒนาชุมชนในแต่ละหมู่บ้านเอง โดยจะเน้นด้านสุขาภิบาลทั้งระบบ ไม่ว่าจะเป็น สุขาภิบาลอาหาร ร้านค้า ร้านอาหาร สุขาภิบาลในครัวเรือน การจัดการขยะครัวเรือน การจัดการน้ำเสียครัวเรือน รวมถึงกิจกรรมบึงคสิณึ่งเดย์ที่เกิดขึ้นในชุมชนต่างๆ

สำหรับงบประมาณการดำเนินโครงการ แต่ละหมู่บ้าน จะบริหารจัดการ โดยมีองค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่ เป็นพี่เลี้ยงในการดำเนินการใช้จ่ายและประสานวิทยากร ลงดูแลอย่างใกล้ชิด เช่น จัดอบรมเรื่องสุขาภิบาลอาหาร ทางองค์การบริหารส่วนตำบลจะประสานโดยเชิญผู้เชี่ยวชาญ เรื่องสุขาภิบาลอาหารมาเป็นวิทยากรให้และลงตรวจร้านค้า ร้านอาหารหรือกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพพร้อมกัน ทั้งเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่จาก ทางสาธารณสุขอำเภอ สาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างแท้จริง

การพัฒนาในส่วนสุขาภิบาลนั้น ผ่านการดำเนินงาน มาอย่างต่อเนื่องและพัฒนาครบทุกด้านทั้ง สุขาภิบาลอาหาร การจัดการน้ำเสียในชุมชน การจัดการขยะชุมชน การตรวจ กิจการร้านค้า ร้านอาหาร กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตลอด 4 ปีเห็นผลการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน แต่ละหมู่บ้าน จะมีแผนบ๊ักคลื่นนิ่งเดี่ยวที่ทำงานร่วมกับทาง องค์การบริหาร ส่วนตำบล ร้านค้า ร้านอาหารสะอาดและถูกหลักอนามัย มีการจัดอบรมเรื่องการจัดขยะในทุกหมู่บ้านและประชาชน เข้ารับการอบรมครอบคลุมทั้งพื้นที่ ทำให้องค์การบริหาร ส่วนตำบล สามารถขับเคลื่อนด้านสิ่งแวดล้อมได้ง่าย

เกิดความภาคภูมิใจ เพราะผ่านมาตรฐาน ของอนามัย สิ่งแวดล้อมในหลายๆ ด้าน เช่น ผ่าน EHA ระดับเกียรติบัตรด้านกิจการที่เป็นอันตราย ต่อสุขภาพ เป็นต้น

กลั่นน้ำมันจากขยะพลาสติก และแปรรูปเป็นน้ำมันดีเซล

สืบเนื่องจาก ชุมชนไม่มีรถเก็บขยะและไม่มีบ่อทิ้งขยะ ดังนั้นจึงเกิดปัญหา ในการกำจัดขยะอันตราย รวมถึงขยะพลาสติกและขยะทั่วไป ถ้าเป็นสมัยก่อน ประชาชนมักจะใช้วิธีกำจัดขยะด้วยกระบวนการเผา ดังนั้นเพื่อลดการกลับมาใช้วิธีดั้งเดิมและลดมลพิษ คือ ต้องทำให้ขยะเหล่านี้เกิดประโยชน์ ทางองค์การบริหารส่วนตำบล จึงได้คิดหาหน่ววัตกรรม นั่นคือการใช้ กระบวนการไพโรไลซิส โดยใช้เตาอบแบบไร้อากาศ และใช้ความร้อนจากน้ำมันเก่าที่ประชาชนใช้ในครัวเรือน นำมาใช้เป็นเชื้อเพลิงเพื่ออบพลาสติกหรือขยะ กระทั่งขุมตัวลงกลายเป็นของเหลว จากนั้นจะเข้าสู่ กระบวนการกลั่นให้กลายเป็นโอ ะเหยขึ้นไปที่หอกลั่น ในส่วนน้ำมัน ก็จะลงที่หอกลั่นที่ 1 หอกลั่นที่ 2 พอเหลือ เป็นแก๊สก็นำมาผ่านน้ำ และผ่านกระบวนการเก็บแก๊ส สุดท้ายนำแก๊สบรรจุถังไว้ใช้ในครัวเรือน

สำหรับเตาที่ใช้ นั้น มีขนาดไม่ใหญ่ ชาวบ้านทำได้ ใช้วัสดุในท้องถิ่น ซึ่งต้นทุนนั้นไม่ถึง 5,000 บาท ตอนนี้เป็นปีแรกที่เริ่มนำกระบวนการอยู่ในขั้นตอนการถอดแบบ และทำในส่วนของเตาดันแบบ อีกทั้งอยู่ในระหว่างการศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

โดยในระหว่างนี้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลเองยังอยู่ในช่วงของการทดลอง และศึกษา ซึ่งถ้าโครงการนี้ประสบความสำเร็จ นอกจากจะช่วยลดขยะในพื้นที่แล้ว ยังสามารถนำมาทำเป็นแก๊สสูงต้มเพื่อลดค่าใช้จ่ายได้

การจัดการน้ำเสียด้วยระบบบ่อบำบัดน้ำใต้ดิน

เนื่องจากในพื้นที่มีประชากรประมาณ 5,000 กว่าคน และการใช้น้ำจะอยู่ที่ประมาณร้อยละ 50 ถึง 200 ลิตร ต่อคนต่อวัน ทำให้เกิดน้ำเสียในชุมชน ซึ่งที่ผ่านมามองค์การบริหารส่วนตำบล จะเน้นเรื่องของการจัดโครงสร้างพื้นฐาน หนึ่งในนั้นคือการทำร่องระบายน้ำ พอทำเสร็จชาวบ้านก็จะต่อท่อน้ำทิ้งออกมาทางร่องระบายน้ำของหมู่บ้าน ซึ่งเป็นจุดรวมน้ำเสีย ทำให้เกิดมลพิษเรื่องของกลิ่น ถ้าปล่อยลงสู่พื้นที่การเกษตรจะทำให้ได้รับความเสียหายหรือบางหมู่บ้านปล่อยลงแหล่งน้ำอุปกโภคบริโภค เช่น สระน้ำ หนองน้ำ อาจทำให้เกิดการปนเปื้อนต่อสิ่งแวดล้อม

ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบล จึงต้องคิดค้นหานวัตกรรม ซึ่งนวัตกรรมนี้ทีมงานเข้าไปศึกษาจากผู้ที่เคยทำมาก่อน จากนั้นนำมาปรับใช้ในพื้นที่อย่างเหมาะสม โดยปรับเป็นบ่อกรองน้ำเสียใต้ดิน เน้นใช้หินและอิฐที่เหลือจากการทุบทำลายวัสดุก่อสร้างด้านบนใช้ถ่านและมีผ้าสแลนดักขยะคลุม

จากนั้นใช้หินเกล็ดกลบปากหลุม เพื่อป้องกันเศษอาหาร
ลงไปใบบ่อ ใช้กรองเฉพาะน้ำลงไปก็ไต่ดิน ความพิเศษ
ของบ่อนี้คือ ใช้พื้นที่ไม่เยอะ สามารถทำได้ในครัวเรือน
ซึ่งตอนนี้มีชุมชนต้นแบบที่จัดการน้ำเสียได้ 100 เปอร์เซ็นต์
ทุกครัวเรือนแล้ว

สำหรับโครงการการจัดการน้ำเสียด้วยระบบ
บ่อบำบัดน้ำไต่ดิน เริ่มต้นปีแรก เมื่อพ.ศ. 2563 ปัจจุบัน
หลายหมู่บ้านเข้าร่วมโครงการมากขึ้น ซึ่งทำให้เกิดการ
เปลี่ยนแปลงในชุมชน จากที่เคยประสบปัญหาน้ำเน่าเสีย
เหม็น ละเอียดๆ พอใช้นวัตกรรมนี้ก็ทำให้ชุมชนสะอาด
ต้นไม้ที่อยู่บริเวณรอบๆ บ้านมีความเขียวขจี พื้นดินชุ่มชื้นขึ้น
ลดมลพิษ ที่เกิดจากน้ำเสียในชุมชนได้จริง

นวัตกรรม แอปพลิเคชัน CG Professional

พื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองไธ
อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษมีประชากร
จำนวน 5,037 คน พบว่ามีประชากรผู้สูงอายุอยู่
จำนวน 920 คน คิดเป็นร้อยละ 18 และในระยะยาววันข้างหน้า
จำนวนผู้สูงอายุจะเพิ่มมากขึ้น หากว่าเรายังไม่มีการ
ดูแลชุมชนมารองรับการขยายตัวนี้ ในอนาคตอันใกล้
จำนวนผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้น ความเป็นอยู่ ความปลอดภัย
และด้านสาธารณสุขอาจจะสายเกินแก้

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไธ เล็งเห็นถึง
ปัญหานี้ และต่อยอดมาเป็นโครงการนวัตกรรมการ
พัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงด้วยระบบ
ดิจิทัล กับนวัตกรรมที่จะมาช่วยให้การดูแลผู้สูงอายุ
ดีขึ้น ด้วย **"แอปพลิเคชัน CG Professional"**

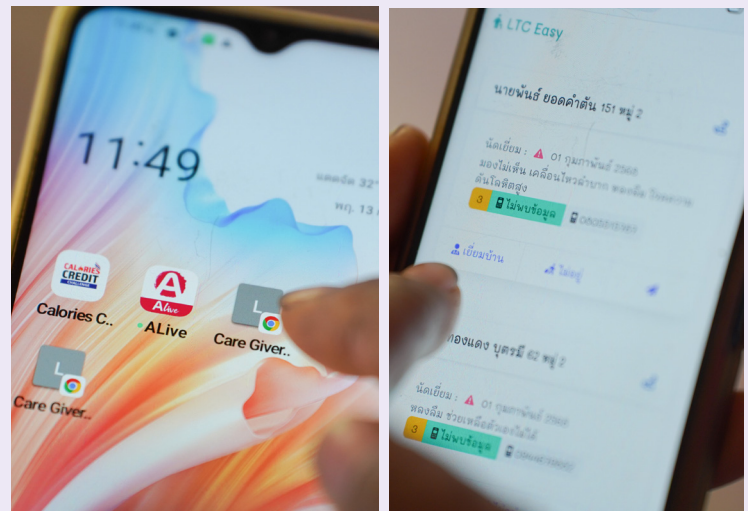
เพ็ญภา ลีสิน นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ เล่าถึงที่มาของโครงการให้ฟังว่า

“จากปัญหาและความต้องการของชุมชน เมื่อมีจำนวนผู้สูงอายุมากขึ้น ก็ต้องการความดูแลเพิ่มขึ้น แต่เราไม่พร้อมในด้านการจัดเก็บข้อมูลเพราะกว่าจะเข้าถึงผู้ป่วยก็ค่อนข้างล่าช้า เราจึงคิดแนวทางพัฒนาระบบการดูแล ระบบเก็บข้อมูล และระบบการบริการที่รวดเร็ว ด้วยความร่วมมือกันของหลายฝ่าย จากนั้นได้จัดตั้งศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและคนพิการ ตำบลหนองไฮ จัดโครงการบริการดูแลระยะยาว ด้านสาธารณสุขแก่ผู้สูงอายุและบุคคลที่มีภาวะพึ่งพิงด้วย ในส่วนของระบบการดูแล ด้านระบบการเก็บข้อมูล เรามอบหมายให้ภาคีเครือข่ายมาร่วมขับเคลื่อนโครงการนวัตกรรมนี้ด้วย และได้เขียนโปรแกรมดูแลระบบ และทีมอสม. มาดูส่วนประเมินคัดกรอง ADL”

ขั้นตอนการดำเนินงานด้านดูแลกลุ่มผู้สูงอายุและบุคคลผู้มีภาวะพึ่งพิง ในอดีตเป็นการจัดเก็บข้อมูลด้วยกระดาษ ต่อมามีการใช้ Line และ Facebook มาช่วยในการสื่อสารเก็บข้อมูลประวัติต่างๆ ต่อมาในปีงบประมาณ 2566 องค์กรบริหารส่วนตำบลหนองไฮ นำแอปพลิเคชัน Smart อสม. มาใช้ในการคัดกรอง ADL แทนการเก็บข้อมูลแบบกระดาษ จากนั้นในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2566 จนถึงปัจจุบัน จึงได้มีการนำแอปพลิเคชัน CG Professional มาใช้ และเห็นผลได้อย่างชัดเจนมีประสิทธิภาพ

ซึ่งช่วยให้ลดเวลา ลดค่าใช้จ่าย เพิ่มพูนประสิทธิภาพของการทำงานได้จริง ทั้งนี้ตั้งเป้าหมายเป็นพื้นที่นำร่องการใช้งานแอปพลิเคชันและขยายผลไปยังชุมชนอื่นต่อไป

“องค์กรบริหารส่วนตำบลเราพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุด้วยแอปพลิเคชัน CG Professional ตั้งแต่ออกแบบฟังก์ชันส่วนต่างๆ เราได้อาจารย์จากมหาวิทยาลัยมหาสารคามมาทำการเขียนโปรแกรมให้เราจัดตั้งศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิต และนำร่องใช้งาน CG Professional มาช่วยในการเก็บข้อมูลส่วนบุคคลพร้อมเชื่อมต่อระบบนำทางไปบ้านของผู้สูงอายุได้เลยบันทึกและติดตามผลได้ง่ายขึ้น เพราะเราสามารถบันทึกข้อมูลนำเข้า ย้ายออก เสียชีวิต การเปลี่ยนแปลงอาการของโรคได้อย่างแม่นยำ ลดขั้นตอนการทำงานให้บริการได้รวดเร็วขึ้น ลดทั้งความผิดพลาดและค่าใช้จ่ายอีกด้วย”

บทสรุป

ผลสำเร็จจากจุดเล็ก ๆ ของความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไธ้ นับเป็นการเปลี่ยนวิธีคิด เปลี่ยนวิธีทัศนคติใหม่ ที่เป็นประโยชน์กับชีวิตของคนในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการปรับสภาพดินให้ดีขึ้น พืชผลงอกงาม สร้างอาชีพ สร้างรายได้ กลายเป็นตำบลที่อุดมสมบูรณ์ และมีภูมิทัศน์ที่งดงามต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

“ในการบริหารงานทางองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไธ้ เน้นการมีส่วนร่วมในทุกเรื่อง มีการพูดคุย มีการประชุม ทำข้อตกลงในเรื่องของธรรมนูญตำบล สำหรับเรื่องสิ่งแวดล้อมจะมีธรรมนูญของตำบล ในการที่ขับเคลื่อน เพราะฉะนั้นทุกองค์กรในพื้นที่ภาครัฐ โรงเรียน โรงพยาบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดไปจนถึงวัด เน้นทำงานเป็นภาคีเครือข่ายร่วมกัน โดยความร่วมมือไม่ร่วมมือเป็นเรื่องที่เน้นมาตลอด ซึ่งได้รับความร่วมมืออย่างดีจากประชาชนและองค์กรภาครัฐในพื้นที่เป็นอย่างดีในทุกๆ เรื่อง”

ประกาศิต สุพรหมธีรกุล นายองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไธ้

